

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα η έννοια του συνεταιρισμού έχει πάρει μια σύγχρονη μορφή η οποία διαμορφώθηκε με την πάροδο του χρόνου. Οι χώρες που συνέβαλαν σημαντικά στην διαμόρφωση της σύγχρονης μορφής του συνεταιριστικού κινήματος είναι η Αγγλία, η Γαλλία και η Γερμανία. Εκτός από τους πρωτεργάτες του συνεταιριστικού κινήματος, τον Saint Simon, Henri Pestalozzi, Maurice Denison, Kingsley Charles και Vansittart Eduard, που πρωτοστάτησαν στην διαμόρφωση της σύγχρονης συνεργατικής θεωρίας και στην γέννηση του σύγχρονου συνεργατισμού υπήρξαν και αρκετά άλλοι που έθεσαν τις αρχές και τις βάσεις της συνεταιριστικής ιδέας. Ενδεικτικά κάποιοι από τους σημαντικότερους πρωτοπόρους της συνεταιριστικής ιδέας είναι ο Robert Owen, ο William King, ο Charles Fourier, ο Luis Blanc.

Ο συνεταιρισμός αποτελεί μια εξειδικευμένη και λειτουργική οργανωτική μορφή της ιδέας και πρακτικής της συνεργασίας, η οποία εμφανίζεται στις ανθρώπινες κοινωνίες ήδη από την πρωτόγονη μορφή τους. Η συνεργασία αποτέλεσε το θεμέλιο για τον σχηματισμό της μεγάλης συνήθως πατριαρχικής οικογένειας και της φυλής, που αποτελούσαν συνασπισμούς για την προστασία και την αλληλοβοήθεια των μελών τους στα πλαίσια μια κλειστής οικονομίας.

Εξέλιξη αυτών των μορφών συνεργασίας αποτέλεσαν οι άτυποι και παραδοσιακοί συνεταιρισμοί που αναπτύχθηκαν σε διάφορα μέρη του κόσμου, χωρίς να έχουν κοινή βάση, αλλά και με αρκετά κοινά χαρακτηριστικά.

Με την πάροδο του χρόνου όμως οι συνεταιρισμοί άρχισαν να έχουν κοινές βάσεις, κοινά χαρακτηριστικά, κοινούς σκοπούς και με τις κατά καιρούς νομοθεσίες να έχουν συγκεκριμένη οργάνωση, δομή και σύσταση. Επιπλέον οι ιδρύσεις Συνεταιρισμών παίζουν σημαντικό ρόλο στην ευημερία της κοινωνίας και του τόπου καθώς και στο καλύτερο επίπεδο βιοτικής ζωής των μελών τους.

Σε αυτήν την εργασία γίνεται μελέτη της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Λήμνου (πλέον Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου) ο οποίος δραστηριοποιείται στην παραγωγή κρασιού. Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λήμνου συγκεντρώνει

και γλευκοποιεί το σύνολο σχεδόν της παραγωγής σταφυλιών του νησιού, στο οποίο εξαιτίας των ιδιαίτερων εδαφοκλιματικών συνθηκών στο νησί ευδοκίμει κυρίως η ποικιλία Μοσχάτο Αλεξανδρείας δίνοντας αρκετά καλής ποιότητας κρασί. Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λήμνου λειτουργεί 77 χρόνια και παλαιότερα δραστηριοποιόταν και σε άλλους κλάδους όπως η τυροκομία.

Στα κεφάλαια της εργασίας μελετάται αρχικά η δημογραφική εξέλιξη του νησιού, η απασχόληση των κατοίκων καθώς η γεωργική γη του νησιού. Έπειτα γίνεται η παρουσίαση του Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου μέσα από γενικές αλλά και ειδικές πληροφορίες που τον αφορούν και στην συνέχεια γίνεται μια ανάλυση της δομής και της οργάνωσής του.

Στο τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζεται η οικονομικότητα του Αγροτικού Συνεταιρισμού με βάση την μελέτη των ισολογισμών της αλλά και της ανάλυσης κάποιων οικονομικών δεικτών που μας βοηθούν στην διερεύνηση της οικονομικότητάς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

1.1 ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ

Η αρχή της συνεργασίας είχε κάνει την εμφάνισή της από τα αρχαία χρόνια καθώς δημιουργείται μια κοινωνική ανάγκη γύρω απ' αυτήν. Η ανάγκη αυτή δημιουργείται από την δυσκολία και την αδυναμία του ανθρώπου να επιτύχει πράγματα από μόνος του.

Ο άνθρωπος από την φύση του, ως κοινωνικό ον που ζει μέσα σε ένα σύνολο ατόμων, είναι υποχρεωμένος να συναλλάσσεται και να συνεργάζεται με τους υπόλοιπους ανθρώπους. Η δημιουργία αυτής της ανάγκης για συνεργασία και συναλλαγή οδήγησε τους ανθρώπους σε σχέση εξαρτήσεως του ενός από του άλλου.

Το πνεύμα της συνεργασίας μεταξύ των ανθρώπων το επιβάλλει η αδυναμία του ανθρώπου να επιλύσει όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει μόνος του. Από την στιγμή που ο άνθρωπος κατανόησε ότι με την συνεργασία θα μπορούσε με λιγότερες θυσίες να επιλύσει ορισμένα προβλήματα του άρχισε να συνεργάζεται με τους άλλους ανθρώπους και έτσι άρχισε να αναπτύσσεται ο θεσμός του συνεργατισμού. (Κορρές, 1999)

Το βασικό αντικείμενο με το οποίο ασχολείται ο συνεργατισμός είναι η βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης του ανθρώπου. Για την επιτυχία αυτού του σκοπού ο συνεργατισμός θέλει να βλέπει τον άνθρωπο να δρα ως σύνολο και όχι ως μεμονωμένο άτομο. (Κορρές, 1999)

Ο συνεργατισμός θέλει τον άνθρωπο απαλλαγμένο από κάθε νοσηρό ατομιστικό συναίσθημα, να βελτιώνει την οικονομική του κατάσταση συνεργαζόμενο με τους ανθρώπους και όχι με το να τους εκμεταλλεύεται. Με άλλα λόγια ο συνεργατισμός προωθεί την οικονομική άνοδο των ανθρώπων με βάση την συνεργασία και την ευγενή άμυλα και όχι με τον σκληρό ανταγωνισμό. (Κορρές, 1999)

Έτσι το φαινόμενο αυτό του συνεργατισμού που σχετίζεται με την ανάγκη του ανθρώπου για συνεργασία καθώς και όλα αυτά που αντιπροσωπεύει (δικαιοσύνη, ελευθερία, ισότητα, αδερφοσύνη) εκφράζουν όλα μαζί την Συνεταιριστική ιδέα.

1.2 ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Ο συνεταιρισμός είναι η έμπρακτη υλοποίηση της Συνεταιριστικής ιδέας. Είναι μια συλλογική οικονομική οργάνωση που προκύπτει από την εθελοντική ένωση προσώπων με τα ίδια ενδιαφέροντα (αγρότες, καταναλωτές κ.α.) και επιτελεί οικονομικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ταυτόχρονη βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του. (Καμενίδης, 2008)

Μέχρι σήμερα έχουν δοθεί πολλοί ορισμοί σχετικά με το τι είναι συνεταιρισμός αλλά κανένας δεν είναι πλήρης καθώς υπάρχουν πολλά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή σκοποί που διαφέρουν από συνεταιρισμό σε συνεταιρισμό.

1.2.1 Η ιστορική εξέλιξη του συνεταιριστικού θεσμού στην Ελλάδα

Αφού η έννοια της συνεργασίας είναι πανάρχαια, είναι επόμενο να διαμορφώνουν οι διάφορες κοινωνικές ομάδες τις μορφές και την έκταση της συνεργασίας, με τρόπους που ταιριάζουν στη νοοτροπία, τις κοινωνικοοικονομικές τους συνθήκες και ιστορικές εμπειρίες. Η ελληνική ιστορική μνήμη περιλαμβάνει συνεργασίες σε ποικιλία μεγέθους και φύσεως, αρχίζοντας από τις αμφικτυονίες και τις αρχαίες συμπολιτείες.

Η συνεργασία στον ελληνικό χώρο διαμορφώνεται και θεσμοποιείται σε διάφορες περιόδους. Η πολυκύμαντη ιστορία του ελληνικού λαού και οι δύσκολες περιόδους από τις οποίες πέρασε, δεν άφησαν πάντοτε τα ιστορικά σημάδια των ειρηνικών επιτευγμάτων από την κοινωνική ζωή και την οικονομική συνεργασία. Μόνο σποραδικά ανακαλύπτονται πτυχές της οικονομικής, κοινωνικής ζωής και συνεργασίας από την σύνδεσή τους με την ερμηνεία ιστορικών-πολεμικών γεγονότων και αυτά, από απομεινάρια τους ως την σύγχρονη εποχή ή από αφηγήσεις περιηγητών σε νεότερους σχετικά χρόνους. Άλλωστε η συνεργασία επειδή θεωρείται ένα συνηθισμένο γεγονός, δεν αποτέλεσε συνήθως αντικείμενο ιστορικής εγγραφής, εκτός αν συνοδευόταν με κάποιο εντυπωσιακό επίτευγμα.

Η ελληνική οικονομική ζωή είναι από τα πολύ παλιά χρόνια γεμάτη από ποικιλόμορφες συνεργασίες. Μερικές από αυτές είναι:

(1). Οι συνεργατικές των κτιστών στα μαστοροχώρια της Ηπείρου. Δημιουργώντας συνεργεία αναλάμβαναν το χτίσιμο κατοικιών στις πόλεις.

(2). Συνεταιρισμοί κτηνοτρόφων (μιτάτα). Κτηνοτρόφοι που παράγουν πρόβειο και γιδίσιο γάλα χωριστά, συνεταιρίζονται μεταξύ τους αλλά και με βοσκούς και τυροκόμους για την παραγωγή κεφαλοτυριού και ανθότυρου, μοιράζοντας στο τέλος σε συμφωνημένα μερίδια τα προϊόντα.

(3). Σεμπριές κτηνοτρόφων, γνωστές στην Αιτωλοακαρνανία. Ο ιδιοκτήτης ζώων αναθέτει σε βοσκό να φυλάει το κοπάδι επί τρία χρόνια. Τα προϊόντα στο ενδιάμεσο διάστημα μοιράζονται στα δύο. Στο τέλος του τρίτου χρόνου καθένας παίρνει από μισό κοπάδι.

(4). Συνεργατικές χαλιών αναπτύχθηκαν σε ελληνικές κοινότητες της Μικράς Ασίας. Ένα κεφάλαιο συγκεντρωνόταν από εισφορά όλων των μελών της κοινότητας. Έπειτα αγόραζαν αργαλειούς και κατασκεύαζαν χαλιά με την εργασία όλων των κοριτσιών, πλούσιων και φτωχών. Τα κέρδη χρησιμοποιούνταν για κοινωφελή έργα και κοινωνικούς σκοπούς καθώς και προς διανομή στο προσωπικό ανάλογα με τις ανάγκες του.

(5). Συντεχνίες. Πολλές βιοτεχνικές συντεχνίες πήραν την μορφή πιστωτικών συνεταιρισμών. Αναφέρεται ότι η συντεχνία ραπτών Φιλιππουπόλεως έδωσε από το 1762 δάνεια στα μέλη της ως 4.000 γρόσια.

(6). Θεατρικές επιχειρήσεις. Άρχισαν να οργανώνονται σε συνεταιριστική βάση γύρω στο 1860, όταν η ηθοποιία έγινε αποδοτικό βιοποριστικό επάγγελμα. Αντί οι ηθοποιοί να είναι υπάλληλοι ενός κεφαλαιούχου, δημιούργησαν συνεταιριστική επιχείρηση και διένεμαν τα κέρδη σε προσυμφωνημένα μερίδια.

Μέσα από αυτές και πολλές άλλες μορφές συνεργασίας, ξεχωρίζουν για την προηγμένη μορφή τους οι περιπτώσεις των Αμπελακίων της Θεσσαλίας, των συντροφοναυτών των νησιών, των τσελιγγάτων και της κοινής αλιείας στην Μαύρη θάλασσα.

Οι σύγχρονοι Έλληνες νομοθέτες δεν αντιλαμβάνονται το συνεταιρισμό μονάχα σαν μια ένωση ατόμων, αλλά και ως μέσο για την προαγωγή της οικονομίας των μελών του και συγχρόνως ως μέσο για την οργανο-κοινωνική μεταρρύθμιση. (Κορρές, 1999, σελ.40-41)

1.2.2 Σύγχρονοι συνεταιρισμοί στην Ελλάδα

Τα μηνύματα από την δυτική Ευρώπη για τις επιτυχίες των συνεταιρισμών σύγχρονου τύπου που είχαν ιδρυθεί εκεί από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα,

άρχισαν σιγά-σιγά να επηρεάζουν και την Ελλάδα. Η πρώτη γνωστή προσπάθεια δημιουργίας σύγχρονου συνεταιρισμού αποτελούσε απομίμηση του συνεταιρισμού του Ροτοντέιλ. Ήταν ένας καταναλωτικός συνεταιρισμός με τίτλο “Εταιρία εργατικού λαού, η Αυτοβοήθεια” , που ιδρύθηκε το 1870 από 26 αρχικά μέλη που σύντομα έφτασαν τα 200. Έδρα του συνεταιρισμού ήταν η Αθήνα και σκοπό είχε τον εφοδιασμό των μελών του με καταναλωτικά αγαθά. Η ανάπτυξη των εργασιών του συνεταιρισμού ήταν ταχύτατη κατά τα πρώτα 2-3 χρόνια. Από τις λίγες πληροφορίες που είναι γνωστές, φαίνεται ότι η αντίδραση των ανταγωνιστών του και οι οργανωτικές αδυναμίες τον οδήγησαν αργότερα σε γρήγορη φθορά και διάλυση. (Κορρές, 1999, σελ.45)

Ανάμεσα στις συνεταιριστικές εκδηλώσεις, πριν από το 1900, αναφέρεται και η ίδρυση του “Σωματείου ο Εργάτης” που ιδρύθηκε στην Κύμη το 1897 και λειτούργησε ως το 1912. Σκοπός του ήταν να παρέχει δάνεια και βοηθήματα στα μέλη τους, αλλά και σε τρίτους. Όπως φαίνεται από τις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν, αλλά και από όσα ακολούθησαν μέχρι το 1914, μια ποικιλία τίτλων είχε χρησιμοποιηθεί για να δηλωθεί ο συνεταιρισμός. Εταιρία, Ένωση, Σωματείο, Μετοχικός σύλλογος, Μετοχικό Ταμείο Αλληλοβοήθειας, Συνεργατικός Σύνδεσμος, Συνεργατική Εταιρία, Συνεργατική Ένωση, Σύνδεσμος, Αγροτικός Σύλλογος, Πιστωτικό ταμείο κλπ, ήταν μερικοί από τους τίτλους πριν από την κατοχύρωση της λέξεως “συνεταιρισμός” στην επωνυμία, η οποία έγινε με το Νόμο 602 που ψηφίστηκε το 1914 και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το 1915.

Προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα άρχισε να γίνεται λόγος για την χρησιμότητα που μπορεί να έχει ο συνεταιρισμός για τον αγροτικό πληθυσμό, που ήταν και ο πιο ανοργάνωτος, ο πιο διάσπαρτος, ο πολυπληθέστερος και ταυτόχρονα ο πιο αδύναμος οικονομικά και υποβαθμισμένος κοινωνικά. Χρειάστηκε να συμπέσει η παρουσία στον Αλμυρό του δασκάλου Ν. Μιχόπουλου και του γεωπόνου Δ. Γρηγοριάδη, για να ξεκινήσει η συνεταιριστική κίνηση στην γεωργία, με την ίδρυση το 1900, του πρώτου γεωργικού συνεταιρισμού σύγχρονης μορφής, με την επωνυμία “Μετοχικό Γεωργικό Ταμείο Αλληλοβοήθειας”. Ιδρυτικά μέλη αυτού του συνεταιρισμού ήταν 48 γεωργοί.

Το κυριότερο επίτευγμα του συνεταιρισμού ήταν ότι έδωσε το παράδειγμα και αποτέλεσε το πρότυπο που λειτούργησε σαν χιονοστιβάδα στην συνέχεια. Ο ζήλος και η ακράδαντη πεποίθηση των πρωτεργατών και των ιδεολόγων του

συνεργατισμού οδήγησαν στην δημιουργία σημαντικού αριθμού γεωργικών συνεταιρισμών μεταξύ του 1909 και του 1914, όπου ήταν και η χρονιά που συζητήθηκε και ψηφίστηκε ο πρώτος Ελληνικός νόμος για τους συνεταιρισμούς. (Κορρές, 1999, σελ 46-47)

Την απήχηση των ιδεών του συνεργατισμού αλλά και την αποτελεσματικότητα των προσπαθειών των ιδεολόγων του θεσμού και των αρμόδιων υπηρεσιών, δείχνει ο αριθμός των συνεταιρισμών που ιδρύονταν κάθε χρόνο μετά την ψήφιση του νόμου.

Η πύκνωση της παρουσίας των συνεταιρισμών στην Ελληνική ύπαιθρο αλλά και η ιδεολογική τους ταύτιση, μαζί με την δυνατότητα να βελτιώνουν τις προσφερόμενες υπηρεσίες και να αυξάνουν τη δύναμή τους με συσπείρωση σε μεγαλύτερες συνεταιριστικές μονάδες, οδήγησε στην ίδρυση Ενώσεων Γεωργικών συνεταιρισμών κατά νομό ή επαρχία, όπως άλλωστε είχε προβλεφθεί και από τον νόμο 602/1915.

Η πρώτη Ένωση ιδρύθηκε στην Καλαμάτα το 1917. Το 1923 υπήρχαν 22 ενώσεις με μέλη 471 συνεταιρισμούς. Το 1927 υπήρχαν 44 ενώσεις. Με το ρυθμό αυτό, σε μικρό σχετικά χρόνο, διασυνδέθηκαν οι συνεταιρισμοί μεταξύ τους σε ενώσεις σε όλη την χώρα και προωθούσαν την διασύνδεση τους σε ακόμη ευρύτερο χώρο.

Η προσπάθεια διασυνδέσεως σε πανελλήνιο επίπεδο ξεκίνησε το 1919. Το 1922, με πρωτοβουλία ενώσεων της Πελοποννήσου ιδρύθηκε η “Πανελλήνιος Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών” με τη μορφή σωματείου, που όμως δεν είχε την ηθική και οικονομική στήριξη και γι’ αυτό ατόνησε. Αφού στο μεταξύ εκτιμήθηκε εντονότερα η ανάγκη ενός πανελληνίου οργάνου εκπροσώπησης και συντονισμού, επανιδρύθηκε το 1935 η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών, που μέλη της είχε 34 ενώσεις με 1300 συνεταιρισμούς. Η συνομοσπονδία αυτή αργότερα ονομάστηκε Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών και είναι σήμερα περισσότερο γνωστή με τα αρχικά ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. (Κορρές, 1999, σελ. 48)

1.3 ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Όπως είναι γνωστό η οργάνωση και λειτουργία των συνεταιριστικών οργανώσεων διέπεται πάντοτε από την σχετική νομοθεσία.

Ο πρώτος νόμος για τους συνεταιρισμούς, ο νόμος 602, εκδόθηκε το 1915 και για εβδομήντα περίπου χρόνια ρύθμιζε με τις διατάξεις του όχι μόνο τους αγροτικούς αλλά και κάθε μορφής συνεταιρισμούς.

Το 1979 εκδόθηκε ο νόμος 921/79 περί αγροτικών συνεταιρισμών. Η πείρα από την εφαρμογή του έφερε στην επιφάνεια ορισμένα συμπληρωματικά στοιχεία σχετικά με τα προβλήματα που η οργάνωση αγροτικών συνεταιρισμών παρουσιάζει και παρουσιάζει.

Η βασική αδυναμία και το κυριότερο πρόβλημα είναι ο μεγάλος αριθμός μικρών σχετικά συνεταιριστικών μονάδων που το μικρό τους μέγεθος δεν τους επιτρέπει να αναπτύξουν αξιόλογες δραστηριότητες. Το γεγονός ότι κατά το πρώτο εξάμηνο του 1985 λειτουργούσαν στην χώρα μας 7055 περίπου αγροτικοί συνεταιρισμοί, από τους οποίους το 70% είναι πιστωτικοί, δείχνει χαρακτηριστικά τον κατακερματισμό των δυνατοτήτων των αγροτών μας για συνεταιριστική δράση σε ένα υπερβολικά μεγάλο πλήθος μικρών και εντελώς και εντελώς σχεδόν ανενεργών συνεταιρισμών. Παρά το γεγονός ότι ο μέσος όρος των μελών κατά συνεταιρισμό ανέρχεται σε 95 άτομα, σε 2470 συνεταιρισμούς ο αριθμός των μελών κυμαίνεται από 7 μέχρι 50. Πέρα από αυτό και ενώ το 70% του συνόλου των 7055 αγροτικών συνεταιρισμών είναι, όπως αναφέρθηκε, πιστωτικοί συνεταιρισμοί, μόνο ένα ποσοστό 3,2% είναι συνεταιρισμοί εμπορίας γεωργικών προϊόντων και ένα άλλο ποσοστό 21% μπορούν να χαρακτηριστούν ως παραγωγικοί συνεταιρισμοί. Επίσης, μόνο 260 συνεταιρισμοί έχουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (ποσοστό 3%) και μόνο 812 (ποσοστό 11%) έχουν υπαλλήλους με πλήρη απασχόληση.

Με τέτοια διάρθρωση του συνεταιριστικού κινήματος στην χώρα μας είναι πολύ περιορισμένες οι δραστηριότητες των συνεταιριστικών οργανώσεων και ιδιαίτερα των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών στο όλο παραγωγικό κύκλωμα στην γεωργία. Έτσι, οι τεράστιες δυνατότητες που έχει το συνεταιριστικό κίνημα να βοηθήσει τον Έλληνα αγρότη στην όλη παραγωγική του εργασία μένουν σχεδόν ολοκληρωτικά αναξιοποίητες και ο παραγωγός δεν μπορεί να καρπωθεί στον απαιτούμενο βαθμό τον καθημερινό του μόχθο.

Τα προβλήματα αυτά έρχεται να αντιμετωπίσει ο νέος νόμος για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, ο νόμος 1541/1985 περί Αγροτικών Συνεταιρισμών Οργανώσεων.

Αν και ο νόμος αναφέρεται στο σύνολο των συνεταιριστικών οργανώσεων όλων των βαθμίδων (πρωτοβάθμιους, δευτεροβάθμιους, τριτοβάθμιους) και όλων των μορφών, εδώ θα ασχοληθούμε μόνο με την πρωτοβάθμια μορφή του συνεταιρισμού, δηλαδή των αγροτικό συνεταιρισμό. Είναι ο συνεταιρισμός που ενδιαφέρει άμεσα κάθε παραγωγό, γιατί κάθε παραγωγός μπορεί να αποτελέσει μέλος του και επίσης γιατί αποτελεί την συνεταιριστική οργάνωση με την οποία κάθε παραγωγός θα έρχεται σε άμεση επαφή και θα αναπτύσσει μέσα σ' αυτή το σύνολο των παραγωγικών του δραστηριοτήτων. (Ζάχαρης, 1995, σελ. 251)

1.4 ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ- ΠΑΣΕΓΕΣ

Σύμφωνα με την συνεταιριστική νομοθεσία, αγροτικοί συνεταιρισμοί που έχουν την έδρα τους στον ίδιο νομό συνιστούν την ένωση αγροτικών συνεταιρισμών του νομού. Σε κάθε νομό συνιστάται μόνο μια ένωση αγροτικών συνεταιρισμών. Έδρα της κάθε ένωσης είναι μια κοινότητα ή ένας δήμος του νομού που ορίζεται στο καταστατικό της.

Το καταστατικό της ένωσης μπορεί να προβλέπει τη λειτουργία παραρτημάτων της, μέσα στα όρια της περιφέρειάς της, για την πληρέστερη εκπλήρωση των σκοπών της, καθώς επίσης και την λειτουργία αντίστοιχων τοπικών συνελεύσεων των αντιπροσώπων των συνεταιρισμών της περιοχής. Η συνεταιριστική νομοθεσία καθορίζει τον τρόπο διοικήσεως της ένωσης, καθώς επίσης και τις ακόλουθες δραστηριότητες της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών:

- Παροχή στα μέλη της κάθε συνδρομής και φροντίδα για τον εφοδιασμό τους με τα αγαθά που είναι απαραίτητα για την πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή τους.
- Φροντίδα για την διακίνηση, διαφήμιση και εμπορία των προϊόντων των μελών της.
- Ίδρυση και διεύθυνση μονάδων επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων των μελών της (η ένωση δεν ασχολείται με την πρωτογενή

παραγωγή) μόνο όταν για τη λειτουργία τους απαιτείται η συνεργασία δύο ή περισσότερων από αυτά. (Ζάχαρης, 1995, σελ.258)

ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ

Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών είναι η ανώτατη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση της χώρας. Αποτελείται από όλες τις ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών και έχει ως περιφέρεια ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Η έδρα της ΠΑΣΕΓΕΣ ορίζεται στο καταστατικό της το οποίο μπορεί ακόμα να προβλέπει την ίδρυση και την λειτουργία περιφερειακών παραρτημάτων της, καθένα από τα οποία αναλαμβάνει την προώθηση των δραστηριοτήτων της στην περιφέρεια της ευθύνης του.

Ο τρόπος διοικήσεως και οι δραστηριότητες της ΠΑΣΕΓΕΣ ορίζονται από την σχετική νομοθεσία. Βασική αποστολή της είναι η άσκηση κάθε δραστηριότητας που παράγει το συνεταιριστικό κίνημα, ενώ δεν ασχολείται με την παραγωγή, διακίνηση ή εμπορία των γεωργικών εφοδίων και των αγροτικών προϊόντων. (Ζάχαρης, 1995, σελ.260)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

2.1 ΣΤΟΧΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Οι βασικοί στόχοι των αγροτικών συνεταιρισμών είναι αρχικά να υποβοηθήσουν την μικρή ιδιωτική εκμετάλλευση να συνενωθεί με άλλες παρόμοιες εκμεταλλεύσεις και να αξιοποιήσει για λογαριασμό της τα πλεονεκτήματα των μεγάλων παραγωγικών μονάδων. Επιπλέον, να συντελέσει στην δημιουργία κατάλληλων σε μέγεθος συνεταιριστικών μονάδων που να έχουν την δυνατότητα να οργανωθούν σε μορφή καθαρά επιχειρηματική και να αξιοποιήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό τα πλεονεκτήματα μιας καλά οργανωμένης επιχειρηματικής μονάδας. Επίσης ένας άλλος στόχος είναι να αναπτυχθεί ο συνεταιρισμός σε ένα σχήμα συλλογικής οικονομικής συνεργασίας που να επιτρέπει την κοινή και αλληλέγγυα αντιμετώπιση των προβλημάτων, την αυτοδιαχείριση, την κοινή εκμετάλλευση, την αξιοποίηση των παραγωγικών μέσων και την αύξηση του εισοδήματος χάρη στην συλλογική προσπάθεια. Τέλος, στόχος τους είναι να αναπτύξουν τέτοια επιχειρηματική αποτελεσματικότητα, ώστε να πετύχει την οικονομική τους αυτοδυναμία και την ανεξαρτησία τους από επιδοτήσεις. (Ζάχαρης, 1995, σελ.252)

2.2 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Τα κυριότερα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το συνεταιρισμό είναι τα εξής:

1. Ο συνεταιρισμός είναι οικονομική οργάνωση, δηλαδή μια επιχειρηματική μονάδα, γιατί πραγματοποιεί διάφορες οικονομικές δραστηριότητες, όπως π.χ. παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων. Δεν είναι ούτε συνδικαλιστικό σωματείο, ούτε κοινωνικό ίδρυμα.
2. Ο συνεταιρισμός είναι ένωση προσώπων και όχι κεφαλαίων, αφού η δημιουργία και η λειτουργία του στηρίζεται στα πρόσωπα και όχι στα κεφάλαια. Γι' αυτόν τον λόγο, το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας είναι περιορισμένο, για να δοθεί η δυνατότητα περισσότερα άτομα να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού και έτσι να συγκεντρωθούν τα απαιτούμενα κεφάλαια και όχι να διατεθούν από ένα ή λίγα άτομα.
3. Ο συνεταιρισμός συγκροτείται εθελοντικά, δηλαδή εφόσον το θέλουν τα άτομα και όχι κάτω από οποιαδήποτε μορφή πίεση ή εξαναγκασμό.

4. Ο συνεταιρισμός είναι μια δημοκρατικά διοικούμενη επιχείρηση και όχι καμία αυταρχική οργάνωση, γιατί η διοίκησή του εκλέγεται και λειτουργεί με βάση τις αρχές της δημοκρατίας, δηλαδή τους κανόνες της πλειοψηφίας.

5. Οι σκοποί των συνεταιρισμών είναι ταυτόχρονα οικονομικοί, κοινωνικοί και πολιτιστικοί, παρόλο ότι είναι οικονομικές οργανώσεις, δηλαδή επιχειρήσεις που επιτελούν μόνο οικονομικές δραστηριότητες. (Καμενίδης, 2008, σελ.16)

2.3 ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Ο βασικός σκοπός των συνεταιρισμών είναι η ευημερία των μελών τους, δηλαδή η βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής θέσης τους. (Καμενίδης, 2008, σελ. 17)

Αναλύοντας τον παραπάνω σκοπό προκύπτουν οι εξής επιμέρους σκοποί οι οποίοι είναι: η μεγιστοποίηση των ωφελειών, η ελαχιστοποίηση των δαπανών, η προσφορά περισσότερων υπηρεσιών στα μέλη τους, η προσφορά καλύτερων υπηρεσιών στα μέλη τους, η εξασφάλιση κοινωνικής δικαιοσύνης στα μέλη τους, η διαφύλαξη της υγείας των καταναλωτών και η ανύψωση του μορφωτικού επιπέδου των μελών τους.

Η μεγιστοποίηση των ωφελειών πραγματοποιείται με την επίτευξη υψηλότερων τιμών και μεγαλύτερων ποσοτήτων πώλησης των αγροτικών προϊόντων των παραγωγών-μελών του συνεταιρισμού αυξάνοντας έτσι τα εισοδήματά τους.

Η ελαχιστοποίηση των δαπανών γίνεται με την μείωση του κόστους μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων τους και την διάθεση γεωργικών εφοδίων σε χαμηλές τιμές. Έτσι τα καθαρά εισοδήματα των μελών των συνεταιρισμών αυξάνονται.

Με την προσφορά καλύτερων υπηρεσιών στα μέλη τους εννοούμε για παράδειγμα την άμεση πληρωμή των γεωργών κατά την αγορά των προϊόντων τους ή την τιμολόγηση των προϊόντων βάσει της ποιότητάς τους κ.ο.κ.

Η εξασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης στα μέλη τους πραγματοποιείται αφού ότι ποιότητα προϊόντων παραδίδουν οι αγρότες στους συνεταιρισμούς

πετυχαίνουν ανάλογη τιμή και ότι ποιότητα προϊόντων αγοράζουν οι καταναλωτές πληρώνουν αντίστοιχη τιμή.

Τέλος, η διαφύλαξη της υγείας των καταναλωτών γίνεται με την διάθεση σε αυτούς αγνών και ανόθευτων προϊόντων και η ανύψωση του μορφωτικού επιπέδου των μελών τους γίνεται χάρη στην εκπαίδευσή τους με σεμινάρια, διαλέξεις, έκδοση περιοδικών και με συνεχή, πλήρη και αντικειμενική ενημέρωση. (Καμενίδης, 2008)

2.4 ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Για την επίτευξη των σκοπών του ο συνεταιρισμός αναπτύσσει διάφορες δραστηριότητες με τις οποίες καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων, της παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας γεωργικών εφοδίων, καθώς και της κατασκευής, προμήθειας και εμπορίας μέσων αγροτικής παραγωγής και της παροχής υπηρεσιών.

Οι δραστηριότητες αυτές ενδεικτικά είναι οι εξής: η ίδρυση και λειτουργία υποκαταστημάτων, παραρτημάτων ή γραφείων στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, η άσκηση της αγροτικής πίστης, η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη, η εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων και έργων αγροτικής οδοποιίας, η παρέμβαση και η λήψη κάθε μέτρου προστασίας των αγροτικών προϊόντων των μελών του και τρίτων, η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης, η ίδρυση και λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων, η ανάπτυξη του οικοτουρισμού, του κοινωνικού τουρισμού και αγροτουριστικών εργασιών και τέλος, κάθε δραστηριότητα για την βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του και του βιοτικού τους επιπέδου. (Ζάχαρης, 1995)

2.5 ΩΦΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Οι συνεταιρισμοί με τις οικονομικές δραστηριότητες που πραγματοποιούν, προσφέρουν όχι μόνο οικονομικές ωφέλειες αλλά και κοινωνικές και πολιτιστικές στα μέλη τους και σε ολόκληρη την κοινωνία. (Καμενίδης, 2008)

Αρχικά μια από τις κυριότερες οικονομικές ωφέλειες που προσφέρουν οι συνεταιρισμοί είναι η βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων χάρη στην έγκαιρη και σωστή εκτέλεση των διάφορων

καλλιεργητικών φροντίδων που αντανakλούν το σωστό συμβουλευτικό έργο που προσφέρουν δωρεάν στους παραγωγούς οι γεωπόνοι ή άλλοι γεωτεχνικοί υπάλληλοι των συνεταιρισμών. Επίσης, είναι η αύξηση της ποσότητας πώλησης των αγροτικών προϊόντων των παραγωγών-μελών των συνεταιρισμών, λόγω του ότι αυξάνεται η διαπραγματευτική τους δύναμη αφού ελέγχουν μεγαλύτερο ποσοστό της όλης διακινούμενης ποσότητας των προϊόντων, αλλά και γιατί βελτιώνεται η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων. Μια άλλη οικονομική ωφέλεια είναι οι υψηλότερες γεωργικές τιμές στα αγροτικά προϊόντα που παράγουν οι παραγωγοί-μέλη των αγροτικών συνεταιρισμών, ως συνέπεια της αύξησης της διαπραγματευτικής τους δύναμης και ως συνέπεια της βελτίωσης της ποιότητας των προϊόντων που παράγουν. Επιπλέον, πετυχαίνουν χαμηλότερες λιανικές τιμές στα αγροτικά προϊόντα τα οποία διακινούν οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί γιατί συνήθως λειτουργούν με μικρότερα εμπορικά περιθώρια που έχουν ως σκοπό να καλύψουν τα έξοδα λειτουργίας τους και όχι να κερδοσκοπήσουν. Επιπρόσθετα, καταφέρνουν να προμηθεύονται με χαμηλότερες τιμές γεωργικά εφόδια καθώς η προμήθεια των συνεταιρισμών γίνεται μαζικά για να διανεμηθούν στα μέλη τους. Αυτό πετυχαίνεται χάρη στην αύξηση της διαπραγματευτικής δύναμης των συνεταιρισμών. Μια ακόμη από τις κυριότερες οικονομικές ωφέλειες είναι η αύξηση του εισοδήματος αρχικά των παραγωγών ως συνέπεια αύξησης της ποσότητας και της τιμής πώλησης των προϊόντων τους ή της μείωσης του κόστους παραγωγής τους και έπειτα των καταναλωτών, λόγω της διάθεσης των αγαθών σε σχετικά χαμηλότερες λιανικές τιμές. Τέλος, προάγουν τον ανταγωνισμό, οπότε τα εμπορικά περιθώρια μειώνονται και έτσι επωφελούνται και οι παραγωγοί, πετυχαίνοντας υψηλότερες γεωργικές τιμές και οι καταναλωτές, πετυχαίνοντας χαμηλότερες λιανικές τιμές.

Πέρα από τις οικονομικές ωφέλειες οι συνεταιρισμοί προσφέρουν και κοινωνικό έργο. Το κοινωνικό αυτό έργο είναι αποτέλεσμα της αποδοτικής οικονομικής λειτουργίας τους και συμβάλλουν στην βελτίωση της κοινωνικής κατάστασης των μελών τους. Οι κυριότερες κοινωνικές ωφέλειες είναι αρχικά η ολική και όχι εκλεκτική αγορά των προϊόντων, δηλαδή οι συνεταιρισμοί αγοράζουν όλη την ποσότητα των προϊόντων που παράγουν οι παραγωγοί και όχι μόνο ορισμένες ποσότητες από ορισμένες ποιότητες όπως κάνουν

συνήθως οι ιδιώτες έμποροι. Επίσης, είναι και οι δίκαιες τιμές που απολαμβάνουν τόσο οι παραγωγοί στα προϊόντα που διαθέτουν μέσω των συνεταιρισμών τους, δηλαδή όποια ποιότητα παράγουν και διαθέτουν ανάλογη τιμή παίρνουν, όσο και οι καταναλωτές οι οποίοι όποια ποιότητα αγοράζουν ανάλογη τιμή πληρώνουν. Έτσι οι συνεταιρισμοί εφαρμόζουν κοινωνική δικαιοσύνη ανάμεσα στα μέλη τους. Τέλος, άλλη μια από τις κυριότερες κοινωνικές ωφέλειες είναι η παραγωγή και προσφορά αγνών και ανόθευτων προϊόντων, συμβάλλοντας έτσι στην διαφύλαξη και στην προαγωγή της υγείας των καταναλωτών.

Κλείνοντας με τις ωφέλειες, οι συνεταιρισμοί προσφέρουν στα μέλη τους και σε ολόκληρη την κοινωνία σημαντικό πολιτιστικό έργο το οποίο αφορά την εκπαίδευση, για την ανύψωση του μορφωτικού επιπέδου και τον καλύτερο τρόπο ζωής των μελών των συνεταιρισμών χάρη στα σεμινάρια και τις διαλέξεις που κάνουν. Επίσης, βοηθούν στην προστασία του περιβάλλοντος, με την παραμονή τους στα χωριά και την καλλιέργεια δέντρων και άλλων φυτών που προστατεύουν το έδαφος και το πράσινο και εμπλουτίζουν το περιβάλλον με καθαρό αέρα. Τέλος, παραχωρούν υποτροφίες σε παιδιά συνεταιρισμένων αγροτών και δημιουργούν παιδικά θέατρα για την ψυχαγωγία των παιδιών όπως έκαναν οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΑΣΕ).

Πέρα όμως από τις ωφέλειες οι συνεταιρισμοί παρουσιάζουν και κάποιες αδυναμίες ή προβλήματα. Τα σημαντικότερα από αυτά είναι η έλλειψη εξειδικευμένων επιστημόνων με μεταπτυχιακές σπουδές λόγω χαμηλής αμοιβής ή αβεβαιότητας του μέλλοντος εργασίας. Επίσης είναι οι προσλήψεις υπεράριθμων υπαλλήλων που χρησιμοποιούνται από τα Διοικητικά Συμβούλια για να ικανοποιήσουν τους ψηφοφόρους τους και να επανεκλεγούν, πράγμα που όμως οδηγεί σε δυσανάλογη αύξηση του κόστους λειτουργίας των συνεταιρισμών. Ένα άλλο πρόβλημα είναι το χαμηλό επίπεδο οικονομικών γνώσεων των αιρετών μελών που συνήθως είναι απόφοιτοι δημοτικού ή γυμνασίου με ελάχιστες οικονομικές γνώσεις και σ' αυτό οφείλεται το γεγονός ότι οι αιρετοί δεν κατανοούν τις οικονομικές συνέπειες των πράξεων τους. Τέλος, προβλήματα δημιουργεί και η καθυστέρηση στην λήψη αποφάσεων λόγω της μη τακτικής συνεδρίασης των Δ. Σ, καθώς και ο

μεγάλος αριθμός μικροπαραγωγών στις περιπτώσεις των δευτεροβάθμιων ή τριτοβάθμιων συνεταιρισμών. (Καμενίδης, 2008)

2.6 ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Η ειδική συνεταιριστική νομοθεσία που αφορά την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των συνεταιρισμών στην Ελλάδα δεν είναι πολύ παλιά (αρχίζει το 1915), αν και η συνεταιριστική δράση στην χώρα μας με την σύγχρονη σχεδόν μορφή της εμφανίστηκε πολύ νωρίτερα.

Ως σήμερα στην Ελλάδα έχουν ψηφιστεί έξι (6) συνεταιριστικοί νόμοι. Από αυτούς, ένας αφορά και τα δύο είδη συνεταιρισμών (αγροτικούς και αστικούς), τέσσερις αναφέρονται στους αγροτικούς συνεταιρισμούς και ένας αφορά μόνο τους αστικούς συνεταιρισμούς.

Ο πρώτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 602/1915 “Περί Συνεταιρισμών” και αφορά την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία κάθε είδους συνεταιρισμού, αγροτικού και αστικού. Περιείχε 95 άρθρα και θεωρείται ένας προοδευτικός.

Ο δεύτερος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 921/ 1979 “Περί Γεωργικών Συνεταιρισμών” και αναφέρεται στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία μόνο των γεωργικών συνεταιρισμών. Απαρτίζεται από 71 άρθρα που καθορίζουν όλα τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας τους. Οι κύριες διαφορές που παρατηρούνται με τον προηγούμενο νόμο είναι ότι πλέον δεν είναι περιορισμένες οι δραστηριότητες των συνεταιρισμών και τους επιτρέπεται να αναλάβουν κάθε δραστηριότητα που ανάγεται στα πλαίσια του γεωργικού επαγγέλματος. Επίσης, για την σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού απαιτούνται πλέον 10 άτομα και όχι 8 όπως ίσχυε στον προηγούμενο νόμο.

Ο τρίτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 1541/1985 “για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις” και αφορά και αφορά και αυτός την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών, αντικαθιστώντας τον προηγούμενο γεωργοσυνεταιριστικό νόμο 921/79. Οι κύριες διαφορές που παρουσιάζει σε σχέση με τον προηγούμενο νόμο είναι ότι οι αγροτικοί συνεταιρισμοί πλέον μπορούν να αναλάβουν οποιαδήποτε δραστηριότητα που αποσκοπεί σε οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη. Επίσης,

για την σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον 50 άτομα πλέον και όχι 10 όπως ίσχυε στον προηγούμενο νόμο. Επιπλέον, δεν επιτρέπεται η ίδρυση και δεύτερου αγροτικού συνεταιρισμού στο ίδιο χωριό ή δεύτερης Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών στον ίδιο νομό. Σε όσα χωριά υπάρχουν περισσότεροι από ένα συνεταιρισμοί και σε όσους νομούς υπάρχουν περισσότερες από μια ενώσεις, συγχωνεύονται σε ένα συνεταιρισμό ή μια ένωση αντίστοιχα. Επίσης, αυξήθηκε το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας σε σχέση με αυτό που προέβλεπε ο προηγούμενος νόμος. Αλλαγές παρουσιάστηκαν και στον τρόπο ψηφοφορίας καθώς και στα δικαιώματα εκλογής. Τέλος, ο νόμος 1541/1985 θεσπίζει ένα νέο θεσμό, την Κλαδική Οργάνωση Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (ΚΟΠΑΣ), όπου λειτουργεί μέσα στους κόλπους του αγροτικού συνεταιρισμού και αντιστοιχεί σε κάθε κλάδο παραγωγής (καπνός, βαμβάκι, οπωροκηπευτικά κ.α.). Έτσι κάθε αγρότης- μέλος του αγροτικού συνεταιρισμού μπορεί να ανήκει σε μια ΚΟΠΑΣ.

Ο τέταρτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 1667/1986 για τους “Αστικούς Συνεταιρισμούς” που αναφέρεται στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία μόνο των αστικών συνεταιρισμών, δηλαδή των καταναλωτικών, των βιοτεχνικών, των οικοδομικών, των τουριστικών κ.α. συνεταιρισμών. Ο Νόμος 1667/1986 είναι ο πρώτος και ο μοναδικός συνεταιριστικός νόμος που αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στους αστικούς συνεταιρισμούς.

Ο πέμπτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 2169/1993 για τις “Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις”, ο οποίος εφαρμόστηκε για λίγους μήνες. Οι κύριες διαφορές του με τους προηγούμενους νόμους είναι ότι για την σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον 20 άτομα και όχι 50 όπως ίσχυε πριν. Επίσης, το ύψος της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας ανέβηκε και άλλο και έφτασε τις 50.000 δραχμές, το οποίο μπορούσε να καταβληθεί μέσα σε 3 χρόνια.

Ο έκτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 2180/2000 για τις “Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις”. Οι κύριες διαφορές που παρουσιάζει σε σχέση με τον προηγούμενο είναι ότι πλέον η σύσταση ενός αγροτικού συνεταιρισμού απαιτεί τουλάχιστον 7 άτομα και όχι 20 όπως τον προηγούμενο. Επίσης, μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν εκτός από τα φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα. Επιπλέον, το κάθε μέλος του συνεταιρισμού μπορεί να έχει

διαφορετικό αριθμό υποχρεωτικών συνεταιριστικών μερίδων και το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας αφήνεται να το ορίσει το καταστατικό του κάθε συνεταιρισμού. Επίσης, αλλαγές παρατηρήθηκαν και στον τρόπο εκλογών καθώς στον αριθμό ψήφων που μπορεί να έχει κάθε μέλος. (Καμενίδης, 2008) Σχετικά πρόσφατα ψηφίστηκε και ο έβδομος συνεταιριστικός νόμος, ο Νόμος 4015/2011 για το “Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου- Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους”. Με τον νέο αυτό νόμο υποχρεούνται όλες οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών να μετατραπούν σε αγροτικούς συνεταιρισμούς ή σε Αγροτικές Εταιρικές Συμπραξίες.

Ειδικότερα ο νόμος αυτός είναι ο 4015/2011 (ΦΕΚ 210/21.9.2011) και πιο συγκεκριμένα οι διατάξεις του άρθρου 19: <<Μετατροπή Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς- Μετατροπές Κοινοπραξιών Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Κεντρικών Συνεταιριστικών Ενώσεων>>

Η ερμηνεία των διατάξεων αυτών, προβλέπει μεταξύ άλλων την υποχρεωτική μετατροπή των υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του (21.9.2011) Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ) σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (ΑΣ) κατόπιν αποφάσεως των γενικών τους συνελεύσεων. Μπορούν οι ΕΑΣ να μετατρέπονται επίσης και σε Αγροτικές Εταιρικές Συμπραξίες (ΑΕΣ). Η μετατροπή αυτή και οι αντίστοιχες καταστατικές αλλαγές που συνεπιφέρει, ολοκληρώνονται το αργότερο μέχρι της 30.6.2012 οπότε οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ) ή οι Αγροτικές Εταιρικές Συμπραξίες (ΑΕΣ) που θα προκύψουν από τις μετατροπές ως νέα νομικά πρόσωπα θα αξιολογηθούν κατά την έννοια των διατάξεων περί αξιολόγησης και εγγραφής στο μητρώο του νόμου. (ΠΗΓΗ: <http://www.paseges.gr/resource-api/paseges/contentObject/980b536d-ea42-4fe5-9cdf-8851667ee09d/attachedFiles>)

Στην παρούσα εργασία επιλέχθηκε ένα παράδειγμα συνεταιριστικής οργάνωσης το οποίο είναι η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Λήμνου που σύμφωνα με την παραπάνω νομοθεσία έχει μετατραπεί σε Αγροτικό Συνεταιρισμό Λήμνου <<Η ΕΝΩΣΗ>>.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: Ο ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ-ΝΗΣΟΣ ΛΗΜΝΟΥ

Ο Νομός Λέσβου ανήκει στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Περιλαμβάνει τα νησιά Λέσβο, Λήμνο και Άγιο Ευστράτιο. Έχει έκταση 2.154 τετραγωνικά χιλιόμετρα και ακτογραμμή μήκους 696 χιλιομέτρων. Κατά την απογραφή του 2001 είχε 109.118 κατοίκους.

3.1 ΤΟ ΝΗΣΙ ΛΗΜΝΟΣ-ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Λήμνος είναι το όγδοο μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας με έκταση 476 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Βρίσκεται στο Βόρειο Αιγαίο, στο θρακικό πέλαγος, ανάμεσα στο Άγιο Όρος, τη Σαμοθράκη, την Ίμβρο και την Λέσβο. Είναι αρκετά απομονωμένη από τα άλλα νησιά και απέχει από την πρωτεύουσα της Περιφέρειας την Μυτιλήνη περίπου 91 ναυτικά μίλια.

Η Λήμνος είναι ηφαιστιογενές νησί. Αν και δεν έχει δάση, έχει εκτεταμένες εύφορες πεδιάδες καλλιεργημένες κυρίως με σιτηρά και αμπέλια. Οι βασικές ασχολίες των κατοίκων είναι η γεωργία, η κτηνοτροφία και η αλιεία όπως και ο τουρισμός, το εμπόριο και τα ναυτικά επαγγέλματα.

Ο πληθυσμός του νησιού σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (2011) είναι 16.992 κάτοικοι που σε σύγκριση με την προηγούμενη απογραφή (2001) έχει μειωθεί κατά 553 κατοίκους μιας και το 2001 ο πληθυσμός της έφτανε τους 17.545 κατοίκους.

(ΠΗΓΗ:<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AE%CE%BC%CE%BD%CE%BF%CF%82>)

3.2 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ (ΓΕΩΡΓΙΑ-ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ)

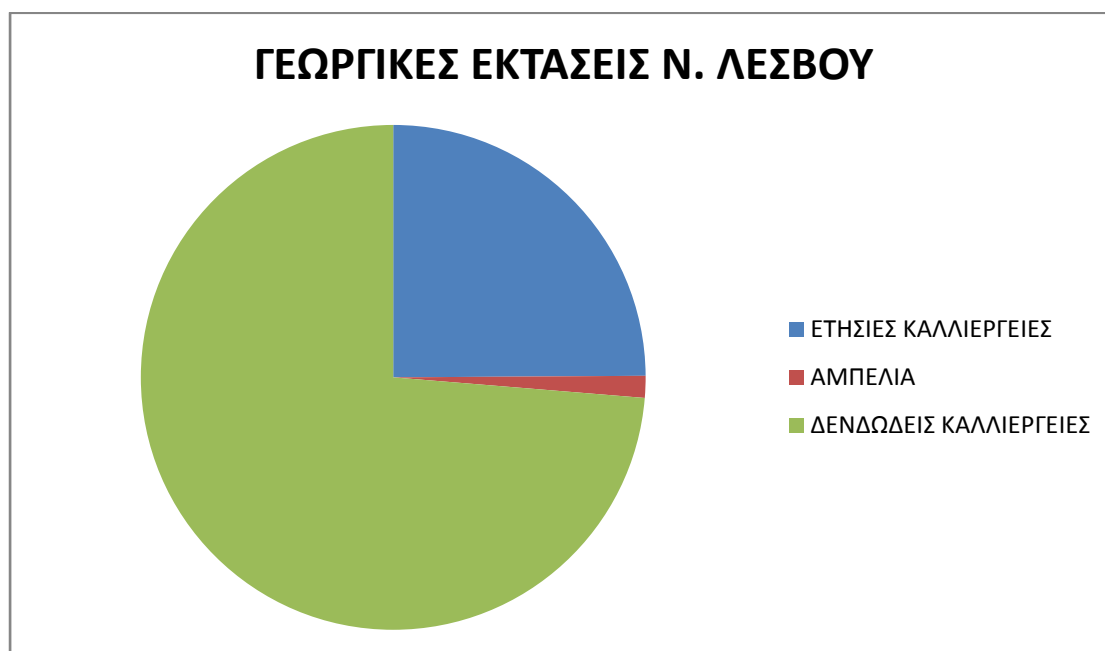
Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής (2009) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής ο αριθμός των απασχολούμενων σε εκμεταλλεύσεις γεωργίας και κτηνοτροφίας μόνο στο Νομό Λέσβου είναι 29.288.

3.2.1 Γεωργικές εκτάσεις

Το σύνολο των γεωργικών εκτάσεων που καλλιεργούνται στον Νομό Λέσβου σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής είναι 566.000 στρέμματα. Από αυτά τα 141.000 στρέμματα καταλαμβάνονται από ετήσιες καλλιέργειες, τα 8.000 από αμπέλια και τα 417.000 στρέμματα από δενδρώδεις καλλιέργειες.

(ΠΗΓΗ: http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A0407&r_param=SPG61&y_param=2009_00&mytabs=0)

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνονται τα ποσοστά που κατέχουν τα παραπάνω είδη καλλιεργειών στον Νομό Λέσβο.

Είναι φανερό ότι οι περισσότερες εκτάσεις καταλαμβάνονται από δενδρώδεις καλλιέργειες, γεγονός που οφείλεται κυρίως στις μεγάλες εκτάσεις ελαιώνων που βρίσκονται στην Λέσβο.

Πιο συγκεκριμένα, το σύνολο των σημερινών γεωργικών εκτάσεων στο νησί της Λήμνου είναι συνολικά 119.513 στρέμματα. Τα οποία διαρθρώνονται ως εξής:

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΛΗΜΝΟΥ

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΕΚΤΑΣΗ ΣΕ ΣΤΡ.
Δενδρώδεις καλλιέργειες(εσπεριδοειδή, πυρηνόκαρπα,μηλοειδή,συκιές)	83
Υπαίθρια κηπευτικά	153
Κηπευτικά υπό κάλυψη	31
Αμυγδαλιές	73
Ελαιώνες	747
Ψυχανθή	459
Αρωματικά Φυτά	69
Λαθούρι <<αφκός>> (τοπική ποικιλία)	45
Φασόλια	2049
Αγρανάπαυση	21.140
Λοιπά σιτηρά	10.473
Κριθάρι Λήμνου (τοπική ποικιλία)	70.864
Σκληρό σιτάρι	2.024
Ζωοτροφές	5.797
Αμπέλια οينوποιίας	5.488
Σαλιγκαροτροφία	18

(ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Γεωργικής Ανάπτυξης Επαρχείου Λήμνου)

Όπως φαίνεται από το διάγραμμα, τον μεγαλύτερο αριθμό στρεμμάτων καταλαμβάνει το κριθάρι Λήμνου και τα λοιπά σιτηρά και ακολουθούν τα αμπέλια οينوποιίας. Άρα η κύρια γεωργική παραγωγή του νησιού είναι τα σιτηρά και τα οينوποιήσιμα σταφύλια.

3.2.2 Εκτάσεις αμπελουργικών καλλιεργειών και αριθμός εκμεταλλεύσεων αμπέλων

Γενικότερα στο Βόρειο Αιγαίο (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Ψαρά) ο αριθμός εκμεταλλεύσεων αμπέλων είναι 5.755 και ο συνολικός αριθμός εκτάσεων αμπέλων είναι 23.869 στρέμματα από τα οποία τα περισσότερα είναι εκτάσεις οινάμπελων (23.367 στρ) και ένα μικρό μέρος από αυτές είναι εκτάσεις για παραγωγή επιτραπέζιων σταφυλιών (502 στρ).

Πιο συγκεκριμένα από τα 23.367 στρέμματα οινάμπελων τα 20.733 ανήκουν σε εκτάσεις που καλλιεργούν ποικιλίες με σκοπό την παραγωγή κρασιών Ονομασίας Προέλευσης και μόνο τα υπόλοιπα 2.634 στρέμματα καλλιεργούνται με ποικιλίες για λοιπά κρασιά. Άρα συμπεραίνουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής είναι για σκοπό την παραγωγή κρασιών Ονομασίας Προέλευσης.

Συγκρίνοντάς τα, με τα δεδομένα της προηγούμενης μέτρησης του έτους 1999 παρατηρούμε ότι αν και το σύνολο των εκμεταλλεύσεων αμπέλου ήταν μεγαλύτερο από αυτό του έτους 2009 κατά 154 εκμεταλλεύσεις, το σύνολο των εκτάσεων αμπελουργικών καλλιεργειών ήταν κατά 1.190 στρέμματα λιγότερο. Αυτό σημαίνει ότι στο διάστημα αυτό των 10 ετών μπορεί να μειώθηκαν οι εκμεταλλεύσεις όμως οι υπόλοιπες επεκτάθηκαν και αύξησαν τον αριθμό των εκτάσεων στην καλλιέργεια αμπέλων.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΑΜΠΕΛΩΝ

	ΕΤΟΣ:1999	ΕΤΟΣ:2009
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΑΜΠΕΛΩΝ	5.909	5.755
ΣΥΝΟΛ. ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΜΠΕΛΩΝ	22.679	23.896
ΣΤΡ. ΟΙΝΑΜΠΕΛΩΝ	21.965	23.367
ΣΤΡ. ΜΕ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΓΙΑ ΚΡΑΣΙΑ ΟΝΟΜ.ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	18.580	20.733
ΣΤΡ. ΜΕ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΛΟΙΠΩΝ ΚΡΑΣΙΩΝ	3.385	2.634
ΣΤΡ. ΕΠΙΤΡ.ΣΤΑΦΥΛΙΩΝ	714	502

(ΠΗΓΗ: Για το έτος 2009: http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A0401&r_param=SPG05&y_param=2009_00&mytabs=0

Για το έτος 1999: http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A0401&r_param=SPG05&y_param=1999_00&mytabs=0)

Αξιοσημείωτο είναι ότι το έτος 1999 παρατηρούνται μεγαλύτερες εκτάσεις που καλλιεργούσαν ποικιλίες για επιτραπέζια σταφύλια (714 στρ) και ποικιλίες για λοιπά κρασιά (3.385 στρ) και μικρότερες με ποικιλίες για κρασιά ονομασίας προέλευσης (18.580 στρ) από αυτές του 2009.

Άρα συμπεραίνουμε ότι πέρα από την αύξηση γενικά των εκτάσεων αμπέλων τα τελευταία 10 έτη, οι περισσότεροι στρέφονται στην καλλιέργεια ποικιλιών για παραγωγή κρασιών ονομασίας προέλευσης καθώς οι εκτάσεις με ποικιλίες για παραγωγή λοιπών κρασιών καθώς και επιτραπέζιων σταφυλιών έχουν μειωθεί.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία που βρέθηκαν (2013), στην Λήμνο ο συνολικός αριθμός εκτάσεων με αμπέλια είναι 5.488 στρέμματα από τα οποία τα 5.288 είναι αμπέλια οινοποιίας (4.846 στρέμματα Μοσχάτο Αλεξανδρείας και 442 στρέμματα <<Λημνιό>>).

(ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Γεωργικής Ανάπτυξης Επαρχείου Λήμνου)

3.2.3 Παραγωγή προϊόντων αμπέλου

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής η ποσότητα προϊόντων αμπέλου που παράχθηκε το έτος 2009 στο Βόρειο Αιγαίο ήταν συνολικά 14.663 τόνοι. Από αυτούς οι 13.593 τόνοι ήταν μούστος και οι 1.070 τόνοι ήταν επιτραπέζια σταφύλια. Από τους 13.593 τόνους μούστου οι 12.286 προοριζόταν για την παραγωγή κρασιού ονομασίας προέλευσης και μόνο οι 1.307 τόνοι για παραγωγή λοιπών κρασιών.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΜΠΕΛΟΥ

ΣΥΝ.ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΜΠΕΛΟΥ	14.663 τόνοι
ΜΟΥΣΤΟΣ (ΣΥΝΟΛΟ)	13.593 τόνοι
ΜΟΥΣΤΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΡΑΣΙΩΝ ΟΝΟΜ. ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	12.286 τόνοι
ΜΟΥΣΤΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΙΠΩΝ ΚΡΑΣΙΩΝ	1.307 τόνοι
ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΣΤΑΦΥΛΙΑ	1.070 τόνοι

(ΠΗΓΗ: http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A0401&r_param=SPG05&y_param=2009_00&mytabs=0)

Άρα και εδώ συμπεραίνουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής του Βορείου Αιγαίου προορίζεται για παραγωγή κρασιών και πιο συγκεκριμένα για κρασιά ονομασίας προέλευσης.

3.2.4 Κτηνοτροφία-εκμεταλλεύσεις και αριθμός ζώων

Σύμφωνα με την τελευταία καταμέτρηση του 2009, το σύνολο των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων στον Νομό Λέσβου είναι 15.352. Από αυτές οι 550 εκτρέφουν βοοειδή με αριθμό κεφαλών 7.167, οι υπόλοιπες 4.060 εκτρέφουν πρόβατα με αριθμό κεφαλών 412.303, οι υπόλοιπες 2.762 εκτρέφουν αίγες με αριθμό κεφαλών 49.431, έπειτα οι υπόλοιπες 940 εκμεταλλεύσεις εκτρέφουν χοίρους με αριθμό κεφαλών 5.231, οι υπόλοιπες 1.079 εκτρέφουν ιπποειδή με αριθμό κεφαλών 1.955. Συνεχίζοντας οι υπόλοιπες 149 εκμεταλλεύσεις εκτρέφουν κουνέλια με αριθμό κεφαλών 2.610. Στον υπόλοιπο αριθμό εκμεταλλεύσεων που έχουν μείνει οι 5.637 εκτρέφουν πουλερικά με αριθμό κεφαλών 194.812 και τέλος οι 175 εκμεταλλεύσεις έχουν κυψέλες και ο αριθμός κυψελών φτάνει τις 9.996.

(ΠΗΓΗ: http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A1001&r_param=SPK11&y_param=2009_00&mytabs=0)

Τα παραπάνω στοιχεία παρατίθενται παρακάτω συγκεντρωτικά σε πίνακα.

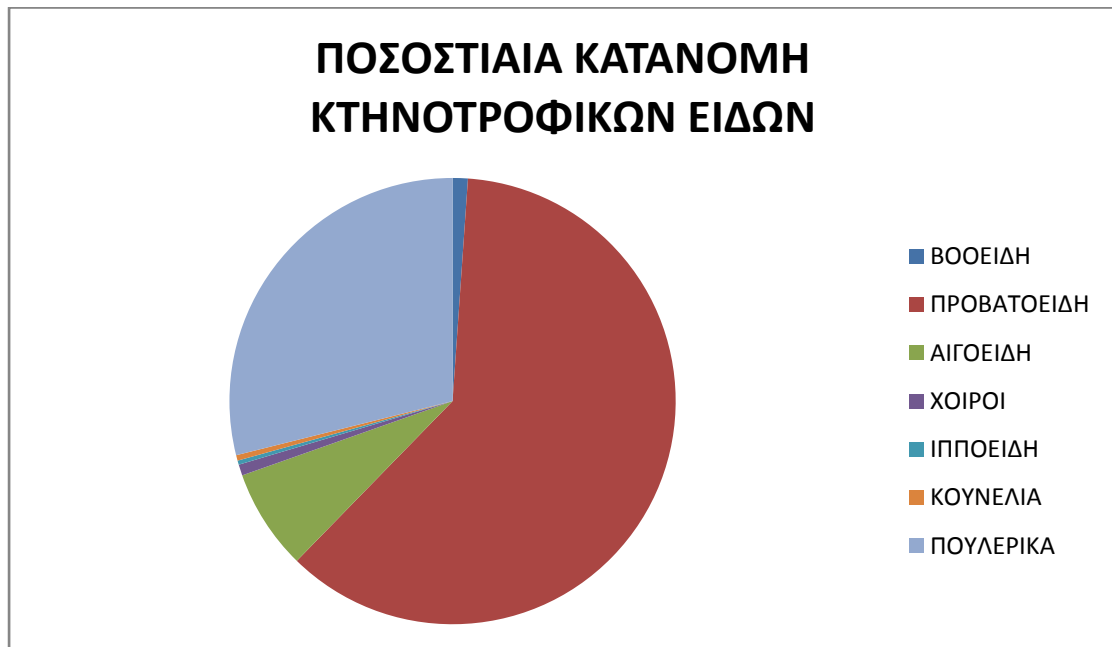
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΕΥΣΕΩΝ

	Αριθμός εκμεταλλεύσεων	Αριθμός κεφαλών/κυψέλων
1. ΒΟΟΕΙΔΗ	550	7.167
2. ΠΡΟΒΑΤΟΕΙΔΗ	4.060	412.303
3. ΑΙΓΟΕΙΔΗ	2.762	49.431
4. ΧΟΙΡΟΙ	940	5.231
5. ΙΠΠΟΕΙΔΗ	1.079	1.955
6. ΚΟΥΝΕΛΙΑ	149	2.610
7. ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ	5.637	194.812
8. ΚΥΨΕΛΕΣ	175	9.996

(ΠΗΓΗ: http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A1001&r_param=SPK11&y_param=2009_00&mytabs=0)

Είναι φανερό ότι το κύριο είδος εκτροφής στον Νομό Λέσβου είναι τα πρόβατα, που αν και ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων τους δεν είναι ο μεγαλύτερος, παρόλα αυτά ο αριθμός κεφαλών ξεπερνάει κατά πολύ όλων των υπόλοιπων ειδών. Σύμφωνα πάντα με βάση των αριθμό κεφαλών, ακολουθεί η εκτροφή πουλερικών, η εκτροφή αιγών, η εκτροφή βοοειδών, η εκτροφή χοίρων, η εκτροφή κουνελιών και τέλος η εκτροφή ιπποειδών που συγκεντρώνει και τον μικρότερο αριθμό εκτρεφόμενων κεφαλών.

Παρακάτω παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή ειδών στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις του Νομού Λέσβου.

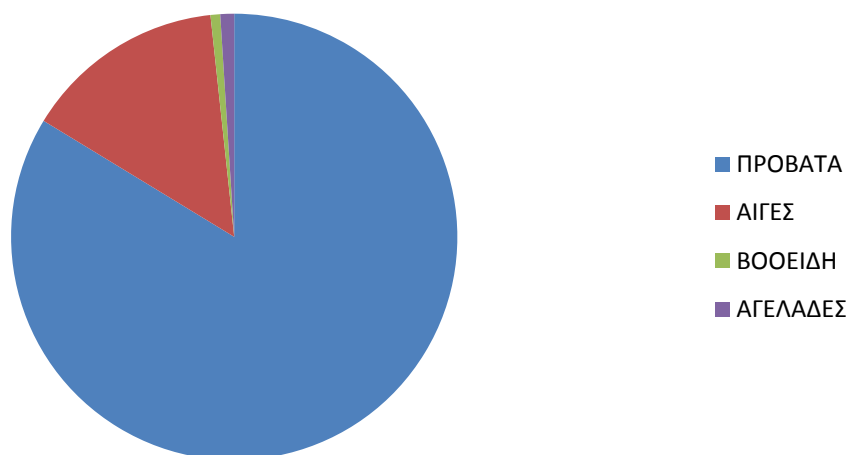
Όπως είναι φανερό από το γράφημα, συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι κτηνοτρόφοι στον Νομό Λέσβου ασχολούνται κυρίως με την εκτροφή προβάτων, αιγών και πουλερικών.

Πιο συγκεκριμένα, στο νησί Λήμνος σύμφωνα με πιο πρόσφατα στοιχεία που βρέθηκαν (2013) το σύνολο των βοσκοτόπων είναι 164.813 στρέμματα και το σύνολο των εκτρεφόμενων ειδών είναι 80.547 κεφαλές. Από αυτές οι 67.453 είναι πρόβατα, οι 11.733 είναι αίγες, τα 580 βοοειδή και τα 781 αγελάδες.

(ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Γεωργικής Ανάπτυξης Επαρχείου Λήμνου)

Παρακάτω παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή ειδών στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις της Λήμνου:

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΛΗΜΝΟΥ

Όπως είναι φανερό από το διάγραμμα και στην Λήμνο το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνει η εκτροφή προβάτων και ακολουθεί η εκτροφή αιγών.

3.3 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία (2011) που συγκεντρώνει η Ελληνική Στατιστική Αρχή, η ποσοστιαία κατανομή απασχολούμενων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
1. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΕΙΑ, ΑΛΙΕΙΑ	13,7%
2. ΟΡΥΧΕΙΑ & ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,2%
3. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	4,4%
4. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣ. ΑΕΡΙΟΥ & ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	0,8%
5. ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	0,4%
6. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	8,9%

7. ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧ/ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ & ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΙΣΤΩΝ	14,9%
8. ΜΕΤΑΦΟΡΑ & ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	5,5%
9. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	9,2%
10. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	1,0%
11. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ & ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1,4%
12. ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,1%
13. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ & ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	3,3%
14. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1,7%
15. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ& ΑΜΥΝΑ- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	17,1%
16. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	8,4%
17. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ & ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	5,5%
18. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ & ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	0,8%
19. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	1,8%
20. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	0,9%

(ΠΗΓΗ: http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A0101)

Από τον πίνακα εξάγουμε το συμπέρασμα ότι το μεγαλύτερο μέρος των εργαζόμενων απασχολούνται στην δημόσια διοίκηση και άμυνα και στην υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση. Δηλαδή οι περισσότεροι απασχολούνται στον τομέα της άμυνας, δικαιοσύνης, αστυνομίας και στην διαχείριση των συστημάτων υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης. Έπειτα ακολουθεί η απασχόληση με το χονδρικό και λιανικό εμπόριο και 3^η στην σειρά έρχεται η απασχόληση με την γεωργία, δασοκομία και αλιεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΛΗΜΝΟΥ

<<Η ΕΝΩΣΗ>>

4.1 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ ΛΗΜΝΟΥ

4.1.1 Γενικές πληροφορίες

Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λήμνου ιδρύθηκε το 1937. Αρχικά οι δραστηριότητές του δεν περιορίζονταν μόνο στην οινοποίηση καθώς δραστηριοποιόταν και στον τομέα της τυροκόμησης και στην συλλογή και επεξεργασία βαμβακιού. Σχετικά με την τυροκόμηση, συγκέντρωνε ένα μεγάλο αριθμό της συνολικής παραγωγής του γάλακτος που παραγόταν στο νησί και το επεξεργαζόταν στο τυροκομείο που έχει ακόμα στην ιδιοκτησία του παράγοντας κυρίως φέτα και ένα τύπο τοπικού τυριού το <<Καλαθάκι>> Λήμνου. Επίσης, στην ιδιοκτησία του είχε και το κτήριο του εκκοστηρίου το οποίο πλέον λειτουργεί ως αποθήκη. Εκεί συγκέντρωνε το βαμβάκι των παραγωγών της Λήμνου, καθώς από τα μέσα της δεκαετίας του '50 μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '60 η καλλιέργεια βαμβακιού στο νησιού ήταν πολύ διαδομένη με μεγάλη παραγωγή που έφτανε ακόμα και τα 7.700.000 κιλά. (Πλέον η καλλιέργεια βαμβακιού στο νησί έχει εγκαταλειφτεί) Στην συνέχεια, το επεξεργαζόταν και το καθάριζε και το πουλούσε σε μεγάλες ποσότητες καθώς μέσα στις δραστηριότητές του δεν ήταν η τυποποίηση. Με το πέρασμα των χρόνων όμως, οι δραστηριότητές του περιορίστηκαν μόνο στην συγκέντρωση σταφυλιών και στην οινοποίησή τους.

Πιο συγκεκριμένα, συγκεντρώνει και γλευκοποιεί για λογαριασμό των παραγωγών το σύνολο σχεδόν της παραγωγής σταφυλιών του νησιού. Η Οινοποίηση πραγματοποιείται στο Οινοποιείο του συνεταιρισμού. Το παραγόμενο κρασί διατίθεται είτε χύμα είτε εμφιαλωμένο μετά από τυποποίηση και εμφιάλωση στο Εμφιαλωτήριο του συνεταιρισμού, το οποίο βρίσκεται στον ίδιο με το Οινοποιείο χώρο, στην περιοχή Σωληνάρια της Μύρινας, που έχει εκσυγχρονισθεί τα τελευταία χρόνια. Το παραγόμενο κρασί είναι εξαιρετικής ποιότητας με μοναδική γεύση και άρωμα. Οι κύριες δραστηριότητες του Αγροτικού συνεταιρισμού Λήμνου αφορούν στη συγκέντρωση και διάθεση των αγροτικών προϊόντων της Λήμνου. Στον τομέα της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων ο αγροτικός συνεταιρισμός Λήμνου αναπτύσσει σημαντική δραστηριότητα στην οινοποίηση της τοπικής

σταφυλοπαραγωγής, με την παραγωγή κρασιού ονομασίας προέλευσης ανωτέρας ποιότητας (V.Q.P.R.D.). Στον τομέα της τυροκόμησης συνεργάζεται με ιδιώτες επιχειρηματίες στην παραγωγή Φέτας και του τυριού «Καλαθάκι Λήμνου» το οποίο με πρόσφατη απόφαση των αρμοδίων οργάνων της Ε.Ε. χαρακτηρίστηκε προϊόν ονομασίας προέλευσης και αναπτύσσει σημαντική δυναμική στην αγορά τυροκομικών προϊόντων. (ΠΗΓΗ: ΕΠΙΜΕΛΙΤΗΡΙΟ ΛΕΣΒΟΥ, www.lesvoschamber.com/lemnoswines/Vitrina.asp)

4.1.2 Πληροφορίες σχετικά με την οινοποίηση

Όπως αναφέρεται και παραπάνω, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λήμνου συγκεντρώνει και γλευκοποιεί για λογαριασμό των παραγωγών το σύνολο σχεδόν της παραγωγής σταφυλιών του νησιού που είναι της ποικιλίας Μοσχάτο Αλεξανδρείας και ανήκουν στην κατηγορία Ο.Π.Α.Π (V.Q.P.R.D) και Ο.Π.Ε (V.L.Q.P.R.D).

Η οινοποίηση πραγματοποιείται στο Οινοποιείο της Αγροτικού Συνεταιρισμού. Το παραγόμενο κρασί διατίθεται είτε χύμα είτε εμφιαλωμένο μετά από τυποποίηση και εμφιάλωση στο Εμφιαλωτήριο της Οργάνωσης το οποίο βρίσκεται στον ίδιο με το Οινοποιείο χώρο, στην περιοχή σωληνάρια της Μύρινας που έχει εκσυγχρονισθεί τα τελευταία χρόνια.

Ο εκσυγχρονισμός όμως δεν σταματάει εδώ, αλλά επεκτείνεται, δεδομένου ότι οι ανάγκες που απορρέουν από την συνεχή βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων είναι συνεχής. Έχοντας λοιπόν ως δεδομένο ότι η ποιοτική αναβάθμιση του προϊόντος σε συνδυασμό με την ανταγωνιστική τιμή του, αποτελούν το διαβατήριο για την είσοδο και την καθιέρωση του τόσο στις εγχώριες όσο και στις εξωτερικές αγορές, έχουν δημιουργηθεί διάφοροι τύποι συσκευασιών όπως 0,75 lt, 0,5 lt, 0,375 lt και 5 lt καθώς και νέων προϊόντων που στέκονται πολύ γερά στην αγορά.

Το παραγόμενο κρασί είναι εξαιρετικής ποιότητας με μοναδική γεύση και άρωμα. Σε κάθε σχεδόν έκθεση υπάρχει παρουσία της Οργάνωσης.

Αυτόν τον ρόλο ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λήμνου τον έχει αποδεχτεί πλήρως και μάλιστα τον ενισχύει έτσι ώστε να πάρει και την μορφή ενός παρεμβατικού χαρακτήρα τόσο σε θέματα δημιουργίας υποδομής για ανάπτυξη και επίδειξης καινοτομικών προϊόντων/μεθοδολογιών ευρύτερου οικονομικού ενδιαφέροντος, όσο και έργα τα οποία αποσκοπούν στην παραγωγή και την εφαρμογή νέων τεχνικών βελτίωσης της παραγωγής στην γεωργία και κτηνοτροφία του νησιού.

Τέλος, έχει ξεκινήσει πρόγραμμα βιολογικής καλλιέργειας και έχουν ενταχθεί συνολικά 1367 στρέμματα με διάφορες καλλιέργειες από τις οποίες τα 1075 στρέμματα είναι οινάμπελοι. Υπάρχει σύμβαση με τον εγκεκριμένο από το Υπουργείο Γεωργίας πιστοποιητικό οργανισμό ΔΗΩ για τον έλεγχο και την πιστοποίηση των βιολογικών προϊόντων. Το ΑΡΩΜΑ ΛΗΜΝΟΥ που κυκλοφορεί στην αγορά προέρχεται από βιολογικά σταφύλια Μοσχάτου Αλεξανδρείας.

Η ποικιλία Μοσχάτου Αλεξανδρείας, καλλιεργείται αποκλειστικά στην νήσο Λήμνο. Ο καρπός της ποικιλίας αυτής είναι αραιόραγος συνήθως με μεγάλη ρόγα και κουκούτσια, στρογγυλή, με μοσχάτο άρωμα και γεύση. Είναι λευκή ποικιλία τριπλής χρήσης δηλαδή επιτραπέζια, οινοποιήσιμη κ σταφίδα. Η επιτραπέζια χρήση του οφείλεται στο μοσχάτο άρωμα που έχει. Η σταφίδα αν και έχει κουκούτσια είναι πολύ καλής ποιότητας. Είναι μια από τις πολύ λίγες ποικιλίες με τριπλή χρήση. Το σχήμα των αμπελώνων είναι κυπαλλοειδές, το δε ύψος των κλημάτων δεν ξεπερνά τα 40-50 εκατοστά. Κοντά στην ωρίμανση οι ρόγες παίρνουν ένα χρυσοκίτρινο χρώμα. Η παραγωγή ανά κλήμα είναι 3-4 κιλά. Στο Μοσχάτο η γεύση και τα χαρακτηριστικά που

<<βγαίνουν>> στην οινοποίηση οφείλονται στο ηφαιστιογενές έδαφος του νησιού το οποίο είναι φτωχό σε ασβεστολιθικά πετρώματα. Από την ίδια αυτή ποικιλία, το Μοσχάτο Αλεξανδρείας, παράγουμε και λευκά ξηρά κρασιά και λευκά γλυκά κρασιά. Τα λευκά κρασιά ανήκουν στην κατηγορία Ο.Π.Α.Π με ονομασία προέλευσης <<Λήμνος>> και τα λευκά γλυκά στην κατηγορία Ο.Π.Ε με ονομασία προέλευσης <<Μοσχάτος Λήμνου>>. Τέλος σε πολύ μικρή κλίμακα καλλιεργείται στην Λήμνο η ερυθρή ποικιλία Λημνιό ή Καλαμπάκι από την οποία παράγουμε έναν μόνο ερυθρό επιτραπέζιο οίνο με την εμπορική ονομασία <<Καλαμπάκι>>. (ΠΗΓΗ: <http://www.limnoswines.gr/fla/main.html>)

4.1.3 Προώθηση

Κατά καιρούς ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λήμνου συμμετέχει σε διάφορες εκθέσεις και διαγωνισμούς και έχει λάβει βραβεία τόσο για τους ξηρούς οίνους όσο και για τους γλυκούς.

Πιο συγκεκριμένα, συμμετείχε στην 17η Διεθνή έκθεση τροφίμων και ποτών που έγινε στην Θεσσαλονίκη, με δικό του περίπτερο που απέσπασε ευμενέστατα σχόλια από όλους. Ακόμα, στα πλαίσια της έκθεσης αυτής, τα κρασιά του συμμετείχαν στον 3^ο Διεθνή Διαγωνισμό Οίνου, όπου κυριολεκτικά σάρωσαν τα βραβεία. Συγκεκριμένα με συμμετοχή 1.000 περίπου κρασιών απ' όλο τον Κόσμο, πήρανε:

1. ΒΡΑΒΕΙΟ ΧΡΥΣΟ ΤΩΝ ΧΡΥΣΩΝ ΓΙΑ ΤΟ "MUSCAT DE LEMNOS" που συγκέντρωσε την υψηλότερη βαθμολογία απ' όλες τις συμμετοχές.
2. ΒΡΑΒΕΙΟ ΧΡΥΣΟ ΓΙΑ ΤΟ "ΛΕΥΚΟ ΞΗΡΟ ΛΗΜΝΟΣ".

(ΠΗΓΗ: Επιμελητήριο Λέσβου, <http://www.lesvoschamber.com/lemnoswines/Vitrina.asp>)

Από τα πιο γνωστά προϊόντα της είναι:

1. Το ΑΡΩΜΑ ΛΗΜΝΟΥ

Οίνος λευκός ξηρός από σταφύλια βιολογικής γεωργίας με έντονα φρουτώδες άρωμα σε τριανταφυλλένιο φόντο.

2. ΑΡΩΜΑ ΟΙΝΟΥ ΔΡΥΙΝΟΣ

Οίνος λευκός, ξηρός. Περασμένος από δρύινα βαρέλια για 3 μήνες έχει αποκτήσει πολύ καλή ισορροπία, με έντονα αρώματα και μια αίσθηση βανίλιας που έρχεται να εμπλουτίσει τον φρουτώδη χαρακτήρα που έχει που έχει η ποικιλία Μοσχάτο Αλεξανδρείας.

3. ΛΗΜΝΟΣ

Οίνος λευκός, ξηρός με φρουτώδες άρωμα εξίσου σε φόντο λουλουδιών με πλούσια και αρμονική σύνθεση.

4. ΚΑΛΑΜΠΑΚΙ

Οίνος ερυθρός, ξηρός. Στην τοπική διάλεκτο της Λήμνου Καλαμπάκι λένε την αγαπημένη ποικιλία του Αριστοτέλη που επίσημα ονομάζεται Λημιό καθώς ήταν γνωστό κρασί ήδη από την αρχαιότητα, καθώς οι Αχαιοί κατά την πολιορκία της Τροίας έπιναν Λημιό σύμφωνα με τον Όμηρο στην Ηλιάδα. Το Καλαμπάκι είναι αυστηρά μονοποικιλιακό κρασί από τα ηφαιστιογενή εδάφη της Λήμνου με καθαρή και γεμάτη γεύση.

5. MUSCAT DE LEMNOS

Οίνος λευκός, χαρακτηρίζεται από αρώματα τριαντάφυλλου σε φόντο μελιού με τονισμένες νότες πορτοκαλιού και βερίκοκου.

4.2 ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ως Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Λήμνου περιλάμβανε ως μέλη 36 συνεταιρισμούς και ως φυσικά μέλη 3.026 παραγωγούς. Η συνεταιριστική μερίδα ανερχόταν σε 3.934 ευρώ και οι μερίδες ήταν 122. Μετά την μετατροπή της σε Αγροτικό Συνεταιρισμό <<Η ΕΝΩΣΗ>> έχει ως μέλη 515 φυσικά πρόσωπα.

Το συνεταιριστικό του κεφάλαιο είναι 479.867,01 ευρώ. Παρακάτω παρατίθεται ο πίνακας των συμμετοχών του συνεταιρισμού με τις επωνυμίες των επιχειρήσεων και τα συνολικά ποσοστά συμμετοχής.

(ΠΗΓΗ: Πληροφοριακό δελτίο Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Λήμνου)

ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ(€)
ΑΝ.Ε.Λ. Α.Ε	15
Σ.Π.Ε	1000
ΚΕΟΣΟΕ	10.000
ΣΥΝΕΛ	10.000
ΣΙΤΙΚΗ	100.000
ΒΙΟΜ.ΣΦΑΓΕΙΟ Α.Ε	1000

(ΠΗΓΗ: Πληροφοριακό δελτίο Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Λήμνου)

4.3 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι δραστηριότητες του Αγροτικού Συνεταιρισμού ποικίλλουν. Οι κύριες δραστηριότητες του αφορούν την συγκέντρωση και διάθεση των αγροτικών προϊόντων Λήμνου. Στον τομέα της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων ο Συνεταιρισμός αναπτύσσει σημαντική δραστηριότητα στην οινοποίηση της τοπικής σταφυλοπαραγωγής με την παραγωγή κρασιού ονομασίας προέλευσης ανωτέρας ποιότητας (V. Q. P.R.D). Ο Συνεταιρισμός συγκεντρώνει και γλευκοποιεί για λογαριασμό των παραγωγών το σύνολο σχεδόν της παραγωγής σταφυλιών του νησιού. Η Οινοποίηση πραγματοποιείται στο Οινοποιείο του Συνεταιρισμού και το παραγόμενο κρασί διατίθεται είτε χύμα είτε εμφιαλωμένο μετά από τυποποίηση και εμφιάλωση στο Εμφιαλωτήριο της Οργάνωσης το οποίο βρίσκεται στον ίδιο με το Οινοποιείο χώρο, στην περιοχή Σωληνάρια της Μύρινας. Το παραγόμενο κρασί είναι εξαιρετικής ποιότητας με μοναδική γεύση και άρωμα. Σε κάθε σχεδόν Έκθεση υπάρχει παρουσία της Οργάνωσης. Η διακίνηση των κρασιών γίνεται μέσω Αντιπροσώπων / Χονδρεμπόρων. Ο καθημερινός στόχος του Συνεταιρισμού είναι η αύξηση των πωλήσεων του εμφιαλωμένου σε βάρος του χύμα.

Μια άλλη από τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού είναι οι γαλακτοκομικές εργασίες. Στον τομέα της τυροκόμησης συνεργάζεται με ιδιώτες επιχειρηματίες στην παραγωγή Φέτας και του τυριού «Καλαθάκι Λήμνου», το οποίο με απόφαση των αρμοδίων οργάνων της Ε.Ε. χαρακτηρίστηκε ως

προϊόν ονομασίας προέλευσης και αναπτύσσει σημαντική δυναμική στην αγορά τυροκομικών προϊόντων. Ο Αγροτικός συνεταιρισμός Λήμνου έχει στην ιδιοκτησία του το τυροκομείο της Λήμνου, το οποίο λειτουργεί από το 1970 σε ιδιόκτητο οικόπεδο. Όπως προαναφέρθηκε, το τυροκομείο του Συνεταιρισμού παράγει το παραδοσιακό προϊόν Καλαθάκι Λήμνου, το οποίο μάλιστα έχει αναγνωρισθεί από το 1994 (Φ.Ε.Κ, Τεύχος Δεύτερο. 16/14-01/94), σαν προϊόν προστατευμένης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ). Η βασική προϋπόθεση που αφορά την πρώτη ύλη, δηλαδή το γάλα, αναφέρει ότι πρέπει να προέρχεται « από φυλές προβάτων και αιγών παραδοσιακά εκτρεφόμενων και προσαρμοσμένων στην περιοχή παρασκευής του τυριού αυτού και η διατροφή τους πρέπει να βασίζεται στη χλωρίδα της περιοχής αυτής», όπως χαρακτηριστικά αναφέρει και η σχετική υπουργική απόφαση. Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λήμνου απορροφά το 80% της παραγωγής γάλακτος της Λήμνου. Τα τελευταία χρόνια ο Συνεταιρισμός παραχωρεί την εκμετάλλευση του τυροκομείου σε ιδιώτες έναντι μισθώματος. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού αποφασίστηκε η ενοικίαση του Τυροκομείου που βρίσκεται στα Λύχνα της Λήμνου στην εταιρεία ΗΛΙΑΣ ΝΤΑΜΠΙΖΑΣ & ΥΙΟΙ Ο.Ε. για είκοσι χρόνια και θα λήγει την 31-12-2027. Το μίσθωμα συμφωνήθηκε στο χρηματικό ποσό των πενήντα πέντε χιλιάδων Ευρώ (55.000,00 €) κατ' έτος και θα παραμείνει σταθερό μέχρι και την 31-12-2017.

Ο Συνεταιρισμός μέσα στις δραστηριότητές του περιλαμβάνει και προμηθευτικές εργασίες που αφορούν την προμήθεια και διάθεση τοπικών Λημνιακών προϊόντων και γεωργικής χρησιμότητας σε Συνεταιρισμούς και μη παραγωγούς της περιφέρειας του Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου. Οι εργασίες αυτές πραγματοποιούνται στο πρατήριο διάθεσης τοπικών Λημνιακών προϊόντων το οποίο διαθέτει όλα τα τοπικά λημνιακά προϊόντα, όπως κρασί, ούζο, τσίπουρο, γλυκά κουταλιού, τυριά, αλίπαστα, μέλι, παραδοσιακές χυλοπίτες, κλπ.. Το εμβαδόν του καταστήματος είναι πολύ μικρό γύρω στα 20 τ. μ. και βρίσκεται στο λιμάνι της Μύρινας σε καινούργιο χώρο.

Στις βιομηχανικές του δραστηριότητες ο Συνεταιρισμός εισπράττει έσοδα από την εκμετάλλευση ακινήτων. Τα έσοδα των εκμισθώσεων αναλυτικά είναι:

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΕ ΤΕΤΡ.ΜΕΤΡΑ	ΕΝΟΙΚΙΟ ΣΕ €
1. Αποθήκη εκκ/ρίου	300	977,92
2. Κτήριο πυροσβεστικής	764	1654,14
3. Αίθουσα στο κεντρικό κτήριο	400	800,00
4. Αποθήκη εκκ/ρίου	200	450,00
5. Αίθουσα κεντρικού κτηρίου	200	621,00
6. Αίθουσα κεντρικού κτηρίου	200	515,00
7. Αίθουσα κεντρικού κτηρίου	104	300,00
8. Τυροκομείο	1.130	55.000 (το χρόνο)

(ΠΗΓΗ: Πληροφοριακό δελτίου Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου 2012)

Μέσα στις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού είναι και η διαχείριση ενιαίας ενίσχυσης, όπου ο Συνεταιρισμός έχει αναλάβει σε τοπικό επίπεδο της αρμόδιας Διεύθυνσης Γεωργίας και σε συνεργασία με τους υπόλοιπους Συνεταιρισμούς της περιφέρειας του, την υλοποίηση των υποχρεώσεων του Συνεταιρισμού, για την ολοκλήρωση των εργασιών που απαιτούνται στο έργο ενεργοποίησης των ατομικών δικαιωμάτων της ενιαίας ενίσχυσης, όπως αυτές περιγράφονται στο μνημόνιο που έχει υπογράψει η ΠΑΣΕΓΕΣ με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Για το έργο αυτό η Οργάνωσή αμείβεται, εκδίδοντας τιμολόγια παροχής υπηρεσιών.

4.4 ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΕΣ ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Σύμφωνα με τα πληροφοριακά δελτία του Αγροτικού Συνεταιρισμού οι ποσότητες σταφυλιών που συγκέντρωσε καθώς και οι ποσότητες των τελικών προϊόντων για τα έτη 2008-2011-2012 είναι οι εξής:

Για τα λευκά σταφύλια καθώς και τα τελικά προϊόντα που προέκυψαν από αυτά υπάρχουν τα παρακάτω στοιχεία.

	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΣΕ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΣΕ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΣΕ
--	--------------	--------------	--------------

ΕΙΔΟΣ	ΤΟΝΟΥΣ) ΓΙΑ ΤΟ 2008	ΤΟΝΟΥΣ) ΓΙΑ ΤΟ 2011	ΤΟΝΟΥΣ) ΓΙΑ ΤΟ 2012
ΛΕΥΚΑ ΣΤΑΦΥΛΙΑ	1.865	2.043	974
ΟΙΝΟΣ ΛΕΥΚΟΣ ΞΗΡΟΣ	960	930	490
ΟΙΝΟΣ ΛΕΥΚΟΣ ΓΛΥΚΟΣ	328	300	104
ΡΕΤΣΙΝΑ	139	200	136

(ΠΗΓΗ: Πληροφοριακά δελτία Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου 2008-2011-2012)

Για τα μαύρα σταφύλια καθώς και τα τελικά προϊόντα που προέκυψαν από αυτά υπάρχουν τα εξής στοιχεία:

ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ) ΓΙΑ ΤΟ 2008	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ) ΓΙΑ ΤΟ 2011	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ) ΓΙΑ ΤΟ 2012
ΜΑΥΡΑ ΣΤΑΦΥΛΙΑ	158	120	68
ΟΙΝΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΞΗΡΟΣ	90	40	30
ΟΙΝΟΣ ΡΟΖΕ	30	20	10
ΟΙΝΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΗΜΙΓΛΥΚΟΣ	20	10	5

(ΠΗΓΗ: Πληροφοριακά δελτία Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου 2008-2011-2012)

Αν και δεν βρέθηκαν ακριβή στοιχεία για τα 2 τελευταία χρόνια, σύμφωνα με ανακοίνωση του διευθυντή του Αγροτικού Συνεταιρισμού στις αρχές του μήνα Σεπτεμβρίου 2014 σε τοπική εφημερίδα του νησιού, έκανε γνωστή την μείωση κατά 30% στην παραγωγή βιολογικού κρασιού (λευκά σταφύλια), συνεπώς και στην συγκέντρωσή του, για το έτος 2014 καθώς η χρονιά κρίθηκε δύσκολη για τους παραγωγούς μιας και είχαν δει την σοδειά τους να καταστρέφεται από τον περονόσπορο αλλά και από τα αγριοκούνελα αφού υπάρχουν σε μεγάλο αριθμό στο νησί. Τόνισε όμως ότι αξίζει να σημειωθεί ότι η φετινή

παραλαβή του συνεταιρισμού ξεπέρασε τους 720 τόνους (μόνο των λευκών σταφυλιών καθώς δεν είχε γίνει ακόμα η συγκέντρωση των ερυθρών).

Ο συνεταιρισμός τα τελευταία χρόνια πραγματοποιεί έντονη προσπάθεια ανοίγματος των αγορών του εξωτερικού. Η προσπάθεια αυτή άρχισε να αποδίδει καρπούς καθώς ήδη ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λήμνου εξάγει σε Κύπρο, Ισπανία, Γερμανία, ΗΠΑ, Καναδά, Αυστραλία και Κίνα. Βέβαια η αξία των εξαγωγών δεν είναι ακόμα σημαντική (περίπου το 1% της συνολικής παραγωγής τους), όμως βάζουν θεμέλιο λίθο για το μέλλον.

(ΠΗΓΗ: Πληροφοριακό δελτίο Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ

5.1 ΤΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

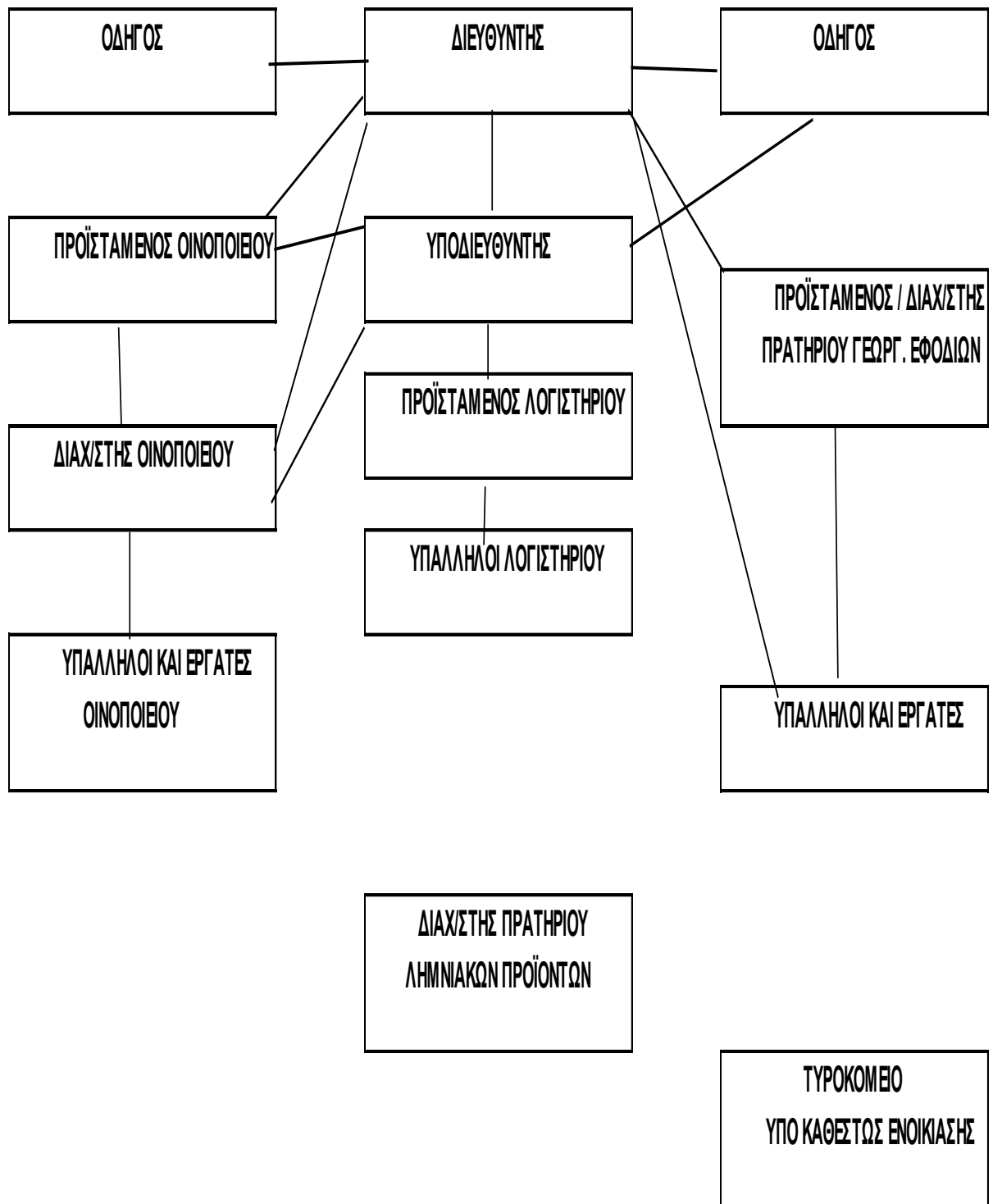
Η οργάνωση του Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου πέρα από την Γενική Συνέλευση των αντιπροσώπων και το Διοικητικό Συμβούλιο είναι η εξής: αρχικά είναι ο διευθυντής, ο υποδιευθυντής και έπειτα χωρίζεται σε 3 τμήματα. Το πρώτο τμήμα περιλαμβάνει τους εργαζόμενους στο Οινοποιείο, το δεύτερο περιλαμβάνει τους εργαζόμενους στο λογιστήριο και το τρίτο και τελευταίο τμήμα είναι αυτό στο οποίο απασχολούνται οι εργαζόμενοι στο πρατήριο γεωργικών εφοδίων.

Πιο συγκεκριμένα παρατίθεται το οργανόγραμμα του συνεταιρισμού:

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ-
<<Η ΕΝΩΣΗ>>

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

5.2 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

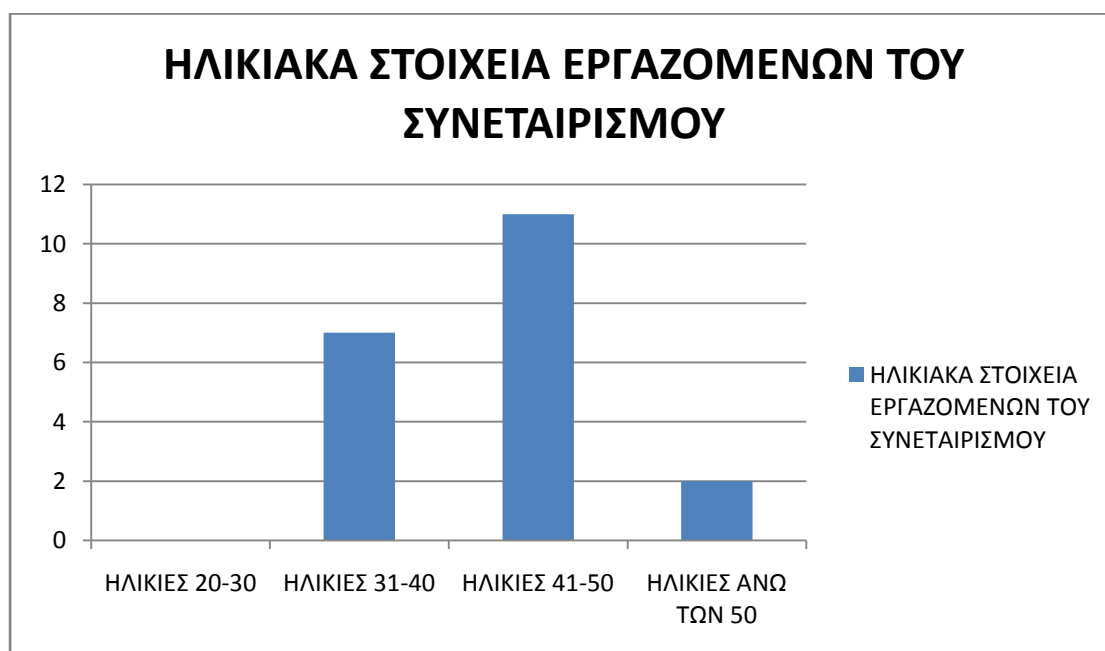
Πλέον ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λήμνου απασχολεί συνολικά 20 εργαζόμενους. Από αυτούς τους εργαζόμενους απασχολούνται 9 στο οινοποιείο, 7 στα γραφεία κυρίως ως λογιστικοί υπάλληλοι, 2 στο πρατήριο γεωργικών εφοδίων ένας στο πρατήριο Λημνιακών προϊόντων και ένας ως οδηγός.

5.2.1 Ηλικιακά στοιχεία εργαζόμενων

Από τους 20 εργαζόμενους του Αγροτικού Συνεταιρισμού οι περισσότεροι ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 40-50 ετών καθώς 11 από αυτούς έχουν ηλικία από 40-49 ετών. Οι υπόλοιποι 7 είναι από 31- 37 ετών και μόνο δύο είναι άνω των 50. Ο ένας 52 και ο άλλος 61 που είναι κ ο μεγαλύτερος σε ηλικία εργαζόμενος του συνεταιρισμού.

(ΠΗΓΗ: Πίνακας προσωπικού Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου)

Τα παραπάνω στοιχεία γίνονται πιο εμφανή στο παρακάτω διάγραμμα:

Είναι φανερό ότι ο Συνεταιρισμός προτιμάει να απασχολεί άτομα που έχουν εμπειρία καθώς οι περισσότεροι εργαζόμενοι που βρίσκονται και στην ηλικιακή ομάδα των 40-50 δουλεύουν τουλάχιστον 13 χρόνια στον Συνεταιρισμό.

5.2.2 Μορφωτικό επίπεδο εργαζόμενων

Από τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στοιχεία για το μορφωτικό επίπεδο των εργαζομένων υπάρχουν μόνο για τους 16 από αυτούς.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	6
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	9
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΜΕΤΑ-ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	1
ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	-

Σύμφωνα με αυτά μόνο 6 από τους 16 είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Πανεπιστήμια-ΤΕΙ). Από τους υπόλοιπους, οι 9 είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Λυκείου) και ένας απόφοιτος μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΟΑΕΔ). Δεν είναι τυχαίο φυσικά ότι από όλους τους εργαζόμενους οι 6 απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατέχουν και τις μεγαλύτερα ιεραρχικά θέσεις καθώς και τις θέσεις με τα μεγαλύτερα καθήκοντα, όπως του διευθυντή, γεωπόνου, χημικού μηχανικού, διαχειριστή οينوποιείου, προϊστάμενου λογιστηρίου.

5.3 ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

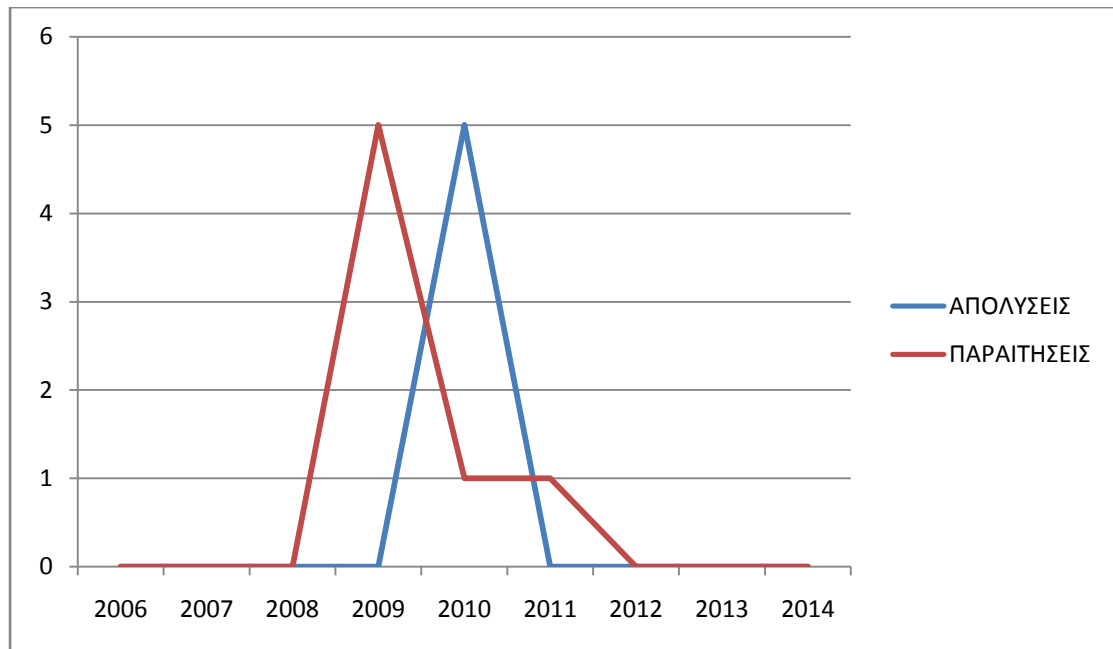
Σύμφωνα με τις καταστάσεις των εργαζόμενων του Συνεταιρισμού από το 2006 μέχρι σήμερα έχουν παρουσιασθεί αρκετές αλλαγές σχετικά με τα άτομα που απασχολεί καθώς παλιότερα ο αριθμός των εργαζόμενων ήταν πολύ μεγαλύτερος.

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜ.	ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ (ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ)	ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ (ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ)	ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΙΣ (ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ)	ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ (ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ)
2006	25	-	-	-	1
2007	26	2	-	-	2

2008	26	2	-	-	5
2009	29	1	-	5	7
2010	30	1	5	3	-
2011	21	-	-	1	-
2012	20	-	-	-	-
2013	20	-	-	-	-
2014	20	-	-	-	-

(ΠΗΓΗ: Καταστάσεις επιθεώρησης εργασίας αγροτικού συνεταιρισμού Λήμνου)

Όπως φαίνεται και στον παραπάνω πίνακα, το 2006 απασχολούσε 25 εργαζόμενους ενώ το 2007 απασχολούσε 26 οι 2 εκ των οποίων συνταξιοδοτήθηκαν. Μέχρι το τέλος του 2008 προέβει σε πρόσληψη 2 νέων υπαλλήλων καθώς ο αριθμός των εργαζόμενων για το 2008 είναι πάλι 26 άτομα. Όμως και το 2008 υπήρξαν συνταξιοδοτήσεις άλλων 2 εργαζόμενων. Κατά την διάρκεια του 2009 έγιναν αρκετές προσλήψεις καθώς ο αριθμός των εργαζόμενων του συνεταιρισμού ανέρχεται πλέον στους 29. Μέχρι το τέλος του έτους όμως παρατηρήθηκε μεγάλος αριθμός παραιτήσεων καθώς υπήρξαν 5 παραιτήσεις και μια συνταξιοδότηση. Έτσι ο αριθμός των εργαζόμενων μικραίνει αρκετά. Μέσα στο 2010 όμως αν και ο συνεταιρισμός έκανε 7 προσλήψεις καθώς ο αριθμός των απασχολούμενων γίνεται 30, μέχρι το τέλος του ίδιου έτος παρατηρείται μεγάλος αριθμός απολύσεων. Οι απολύσεις φτάνουν τις 5, επίσης υπάρχουν δύο παραιτήσεις και μια συνταξιοδότηση. Έτσι ο αριθμός των εργαζόμενων κατεβαίνει στους 21. Δεν είναι τυχαίο ότι εκείνη την περίοδο έγινε και η εμφάνιση της οικονομικής κρίσης που ίσως επηρέασε και τον συνεταιρισμό. Παρόλη την μείωση του αριθμού των εργαζόμενων το 2010, μέχρι το τέλος του 2011 ο αριθμός των απασχολούμενων μειώνεται και άλλο και γίνεται 21 άτομα καθώς υπήρχε άλλη μια παραίτηση. Από το 2012 όμως μέχρι και τώρα το 2014 τα πράγματα αλλάζουν καθώς ο Συνεταιρισμός δεν έκανε άλλες απολύσεις (και δεν υπήρξαν και παραιτήσεις) και έχει κρατήσει τον αριθμό των εργαζομένων του σταθερά στα 20 άτομα.

Συγκεντρώνοντας τα στοιχεία των απολύσεων-παραιτήσεων από το 2006 έως το 2014 στο παραπάνω γράφημα βλέπουμε ότι το 2009 υπήρξε ένας μαζικός αριθμός παραιτήσεων και έναν χρόνο αργότερα ένας μαζικός αριθμός απολύσεων. Παρόλα αυτά όμως βλέπουμε ότι από το 2012 ο συνεταιρισμός κρατάει μια ισορροπία χωρίς καμία απόλυση αλλά και χωρίς καμία παραίτηση. Αξίζει να σημειωθεί ότι αν και παλιότερα ο συνεταιρισμός απασχολούσε περισσότερους εργαζόμενους, φαίνεται να είχε μεγάλο αριθμό ατόμων που η μόρφωση τους ήταν χαμηλή καθώς πολλοί ήταν αυτοί που ήταν απόφοιτοι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (δημοτικού). Πλέον όμως όπως αναφέρεται και παραπάνω υπάρχουν μόνο απόφοιτοι τριτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ

Για να διερευνήσουμε την οικονομικότητα του Αγροτικού Συνεταιρισμού θα μελετήσουμε 8 οικονομικούς δείκτες, με βάση τους ισολογισμούς των τελευταίων 9 ετών, που θα βοηθήσουν στην εξαγωγή συμπερασμάτων. Οι δείκτες αυτοί είναι οι εξής: Βαθμός Κάλυψης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων, Λόγος Ταχύτητας Ρευστοποίησης, Λόγος Σύνδεσης, Ταχύτητα Κυκλοφορίας Κεφαλαίων, Ταχύτητα Κυκλοφορίας του Συνολικού Ενεργητικού, Ταχύτητα Κυκλοφορίας του Πάγιου Ενεργητικού, Λόγος Καθαρού Κέρδους σε Σχέση με τις Πωλήσεις και Λόγος Παγιοποίησης Ενεργητικού.

6.1 ΒΑΘΜΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Ο Βαθμός Κάλυψης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων αποτελεί το πιο συνηθισμένο δείκτη μέτρησης. Δείχνει τον βαθμό κάλυψης των απαιτήσεων των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων μιας επιχείρησης με τα περιουσιακά της στοιχεία που κανονικά μπορούν να πωληθούν- ρευστοποιηθούν μέσα στο χρονικό διάστημα (περίπου) που λήγουν οι αντίστοιχες απαιτήσεις. Ο βαθμός αυτός προκύπτει από την διαίρεση του κυκλοφορούν ενεργητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ο βαθμός θεωρείται κανονικός όταν η κάλυψη από το κυκλοφορούν ενεργητικό είναι διπλάσια των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (2/1).

Με την βοήθεια των στοιχείων των ισολογισμών του Αγροτικού Συνεταιρισμού Λήμνου ο βαθμός αυτός ανά έτος διαμορφώνεται ως εξής:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΒΑΘΜΟΥ ΚΑΛΥΨΗΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ 2004-2012

ΕΤΟΣ	ΒΑΘΜΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ
2004	1,01

2005	0,85
2006	1,16
2007	1,18
2008	1,40
2009	1,21
2010	1,87
2011	1,66
2012	1,48

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, ένας κανονικός βαθμός θεωρείται όταν η κάλυψη από το κυκλοφορούν ενεργητικό είναι διπλάσια των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, δηλαδή όταν το αποτέλεσμα του δείκτη είναι 2 (2/1). Όπως φαίνεται όμως από τα αποτελέσματα σε κανένα από τα τελευταία 9 χρόνια ο συνεταιρισμός δεν κατάφερε να έχει αυτό το αποτέλεσμα πέρα από το 2010 που ο δείκτης είχε παρουσιάσει μια ικανοποιητική αύξηση και πλησίαζε σχεδόν τα κανονικά επίπεδα. Έτσι καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η κατάσταση του συνεταιρισμού σε σχέση με την ικανότητα κάλυψης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της ήταν δυσμενής και μερικές φορές όπως το 2005 η κατάσταση είχε γίνει δυσμενέστερη καθώς ο δείκτης ήταν πολύ χαμηλός, πράγμα που σήμαινε μεγάλη διόγκωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του συνεταιρισμού σε σχέση με το κυκλοφορούν κεφάλαιό του.

6.2 ΛΟΓΟΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Με τον λόγο Ταχύτητας Ρευστοποίησης παρουσιάζεται η εικόνα της επιχείρησης όσο αφορά τα μετρητά σε σχέση με τις τρέχουσες λειτουργικές της ανάγκες. Εκφράζει δηλαδή την ικανότητα μιας επιχείρησης για την εξόφληση των τρεχουσών και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της με τα μετρητά που διαθέτει. Επιπλέον μας δείχνει πόσες φορές τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία καλύπτουν τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις. (Λίβα κ.ά. 2010, σελ. 9)

Ο λόγος ταχύτητας ρευστοποίησης προκύπτει με την διαίρεση του άμεσα ρευστοποιήσιμου ενεργητικού με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη ρευστότητα έχει η επιχείρηση. Γενικά ένας δείκτης μεγαλύτερος του 1,5 θεωρείται καλή ένδειξη. Εάν ο δείκτης είναι αρκετά μικρότερος της μονάδας η επιχείρηση μπορεί να μην μπορέσει να ικανοποιήσει μια ξαφνική απαίτηση καταβολής μετρητών. Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η έκθεση της επιχείρησης στον κίνδυνο αυτό. (Βασιλείου κ. ά. 2008, σελ.45)

Η σχέση αυτή πρέπει να μην είναι χαμηλότερη του 1,0. Τιμή πολύ μικρότερη του 1,0 πρέπει να αντιμετωπισθεί με προσοχή γιατί σημαίνει υπερβολική διόγκωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων σε σχέση με το κυκλοφοριακό που μπορεί άμεσα να ρευστοποιηθεί.

Ο λόγος Ταχύτητας Ρευστοποίησης του Αγροτικού συνεταιρισμού Λήμνου όπως προέκυψε για τα τελευταία 9 χρόνια είναι:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ 2004-2012

ΕΤΟΣ	ΛΟΓΟΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
2004	0,06
2005	0,02
2006	0,01
2007	0,08
2008	0,004
2009	0,006
2010	0,005
2011	0,01
2012	0,02

Όπως φαίνεται, τα αποτελέσματα κυμαίνονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, παρά την αύξηση του δείκτη το 2007 καθώς όλα βρίσκονται κοντά στο 0. Αυτό δείχνει την αδυναμία του συνεταιρισμού για εξόφληση των τρεχουσών και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών του με τα μετρητά που διαθέτει καθώς και ότι η κατάσταση πρέπει να αντιμετωπισθεί με προσοχή (αφού ο δείκτης του είναι κάτω από την μονάδα όλα τα χρόνια) γιατί σημαίνει υπερβολική διόγκωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του σε σχέση με το κυκλοφορούν που μπορεί άμεσα να ρευστοποιηθεί.

6.3 ΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Με το λόγο Σύνδεσης μετράται η συμβολή του ξένου και ιδίου κεφαλαίου στην συνολική χρηματοδότηση μιας επιχείρησης. Ο λόγος σύνδεσης προκύπτει μετά από διαίρεση του δανειζόμενου κεφαλαίου με το ίδιο κεφάλαιο. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή τόσο μεγαλύτερη είναι η συμβολή του ξένου κεφαλαίου και τόσο μικρότερη είναι η συμβολή του ιδίου κεφαλαίου.

Ο Λόγος Σύνδεσης του Αγροτικού συνεταιρισμού Λήμνου για τα τελευταία 9 έτη είναι:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 2004-2012

ΕΤΟΣ	ΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ
2004	0,97
2005	-1,57
2006	-3,25
2007	-5,04
2008	451,4
2009	39,3
2010	781,38
2011	-5,98
2012	-3,72

Όπως παρατηρείται, πέρα από την χρονιά του 2004 που το αποτέλεσμα ήταν κοντά στην μονάδα δείχνοντας ότι η συμβολή του ξένου και του ίδιου κεφαλαίου στην συνολική χρηματοδότηση του συνεταιρισμού ήταν σχεδόν ίδια, τα υπόλοιπα χρόνια είτε παρατηρούνται πολύ υψηλοί δείκτες που σημαίνει ότι η συμβολή του ξένου κεφαλαίου ήταν πολύ μεγάλη, είτε παρατηρούνται αρνητικοί δείκτες καθώς παρουσιάστηκαν αρνητικά ίδια κεφάλαια για τον συνεταιρισμό που σημαίνει μεγάλο αριθμό ζημιών και άρα αποκλειστική χρηματοδότηση μόνο από ξένα κεφάλαια.

6.4 ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Με τον δείκτη Ταχύτητας Κυκλοφορίας Κεφαλαίων παρουσιάζεται ο βαθμός χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις. Συνεπώς δείχνει τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η επιχείρηση με κάθε μονάδα ιδίων κεφαλαίων. Το αποτέλεσμα ερμηνεύεται σε φορές. (Λίβα κ.ά. 2010,σελ. 12)

Για παράδειγμα όταν μια ταχύτητα κυκλοφορίας κεφαλαίων είναι 4 σημαίνει ότι η επιχείρηση ανακυκλώνει τα συνολικά της κεφάλαια 4 φορές για να παράγει τον όγκο των πωλήσεων της για ένα έτος. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο καλύτερη είναι η θέση της επιχείρησης διότι πραγματοποιεί μεγάλες πωλήσεις με σχετικά μικρό ύψος ιδίων κεφαλαίων που μπορεί να οδηγήσει σε αυξανόμενα κέρδη.

Από άποψη ασφάλειας όμως όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο λιγότερο ευνοϊκή είναι η θέση της επιχείρησης γιατί λειτουργεί βασιζόμενη κυρίως στα ξένα κεφάλαια. (Λίβα κ.ά. 2010,σελ.13)

Ο δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Κεφαλαίων για τον Αγροτικό συνεταιρισμό Λήμνου τα τελευταία 9 έτη διαμορφώνεται ως εξής:

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
2004-2012**

ΕΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
2004	4,88
2005	4,74
2006	3,98
2007	2,12
2008	2,49
2009	2,19
2010	2,54
2011	2,18
2012	2,03

Όπως είναι φανερό, από το 2004 παρουσιάζεται μια σταδιακή πτώση του δείκτη, αν εξαιρεθούν κάποιες πολύ μικρές αυξομειώσεις που παρατηρούνται από το 2007 έως το 2010. Οι μεγαλύτεροι δείκτες που παρατηρούνται τα έτη 2004 και 2005 μας δείχνουν ότι ο συνεταιρισμός χρησιμοποιούσε εντατικότερα το σύνολο το κεφαλαίων του καθώς κατάφερε μεγάλο αριθμό πωλήσεων σε σχέση με των αριθμό κεφαλαίων που διέθετε. Η μείωση του δείκτη αυτού σημαίνει ότι ο συνεταιρισμός δεν χρησιμοποιούσε εντατικά τα κεφαλαία του με αποτέλεσμα να σημειώσει μικρότερες πωλήσεις.

6.5 ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ο δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας του Συνολικού Ενεργητικού δείχνει σε ποιο βαθμό το σύνολο των δεσμευμένων κεφαλαίων <<παράγουν>> πωλήσεις κατά την διάρκεια ενός έτους. Δείχνει δηλαδή τα έσοδα τα οποία δημιουργεί κάθε ευρώ που έχει επενδυθεί στο ενεργητικό μιας επιχείρησης. Για, παράδειγμα εάν η ταχύτητα κυκλοφορίας του ενεργητικού μιας επιχείρησης είναι ίση με 1, αυτό σημαίνει ότι η επιχείρηση πραγματοποίησε πωλήσεις ενός ευρώ για κάθε ένα ευρώ που επενδύθηκε στο ενεργητικό της. Άρα ο δείκτης αυτός παρουσιάζει πόσο αποτελεσματική είναι η διοίκηση του ενεργητικού μιας επιχείρησης (δηλαδή των συνολικών επενδυμένων κεφαλαίων της) στην δημιουργία πωλήσεων. (Βασιλείου κ.ά. 2008, σελ.47)

Ο δείκτης αυτός προκύπτει από την διαίρεση των πωλήσεων με το σύνολο του ενεργητικού.

Ένας υψηλός δείκτης παρέχει μια σημαντική ένδειξη ότι η επιχείρηση προβαίνει σε εντατική χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων προκειμένου να πραγματοποιήσει τις πωλήσεις της. Το αντίθετο σηματοδοτεί ένας χαμηλός δείκτης. Στην τελευταία περίπτωση η επιχείρηση θα πρέπει να αυξήσει το βαθμό αξιοποίησης των περιουσιακών της στοιχείων ή θα πρέπει

να προχωρήσει σε ρευστοποίηση μέρους των περιουσιακών της στοιχείων (μια και είναι πιθανό να μην χρησιμοποιούνται παραγωγικά). (Βασιλείου κ.ά. 2008, σελ.47)

Υψηλή ή αυξανόμενη ταχύτητα είναι επιθυμητός στόχος.

Τα αποτελέσματα του δείκτη Ταχύτητας Κυκλοφορίας του συνολικού Ενεργητικού για τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Λήμνου είναι:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΕΤΟΣ	ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
2004	0,58
2005	0,78
2006	0,73
2007	0,59
2008	0,62
2009	0,49
2010	0,50
2011	0,50
2012	0,51

Όπως παρατηρείται, ο δείκτης όχι μόνο δεν παρουσιάζει αυξανόμενο ρυθμό, αλλά κυμαίνεται και σε πολύ χαμηλά επίπεδα (κοντά στο 0), δείχνοντας ότι από την χρησιμοποίηση των δεσμευμένων κεφαλαίων του συνεταιρισμού δημιουργούνται χαμηλά έσοδα σε σχέση με τον αριθμό των κεφαλαίων αυτών. Δηλαδή, δεν χρησιμοποιούνται εντατικά τα δεσμευμένα κεφάλαια του συνεταιρισμού για να δημιουργήσουν μεγαλύτερες πωλήσεις.

6.6 ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ο δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας του Πάγιου Ενεργητικού δείχνει τον βαθμό χρησιμοποίησης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων για να δημιουργηθούν πωλήσεις. Παρέχει την ένδειξη, αν υπάρχει υπερεπένδυση σε πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις. (Λίβα κ.ά. 2010, σελ.14)

Ο δείκτης αυτός προκύπτει από την διαίρεση των πωλήσεων με το πάγιο ενεργητικό. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο εντατική είναι η χρησιμοποίηση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων σε σχέση με τις πωλήσεις. Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης τόσο περισσότερα πάγια (επενδύει δηλαδή) χρησιμοποιεί μια επιχείρηση για τη δημιουργία του συγκεκριμένου ύψους πωλήσεων που θα πραγματοποιήσει.

Τα αποτελέσματα του δείκτη αυτού για τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Λήμνου τα τελευταία 9 χρόνια είναι:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΕΤΟΣ	ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΟΥ
2004	2,87
2005	3,91
2006	4,05

2007	4,45
2008	6,73
2009	5,32
2010	6,95
2011	7,11
2012	7,00

Όπως φαίνεται ο δείκτης παρουσιάζει μια αύξηση διαχρονικά, αν εξαιρεθεί η πτώση του έτους 2009. Αυτό σημαίνει εντατική χρήση των πάγιων κεφαλαίων σε σχέση με τις πωλήσεις. Δηλαδή, με την εντατικότερη χρήση ο συνεταιρισμός καταφέρνει με μικρό αριθμό πάγιων κεφαλαίων να δημιουργεί μεγάλο αριθμό πωλήσεων.

6.7 ΛΟΓΟΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Ο λόγος Κέρδους σε Σχέση με τις Πωλήσεις προσδιορίζει το κέρδος από τις λειτουργικές δραστηριότητες, δηλαδή το κέρδος που μένει στην επιχείρηση μετά την αφαίρεση από τις καθαρές πωλήσεις, του κόστους πωληθέντων και των λοιπών εξόδων. Ο λόγος αυτός προκύπτει μετά από διαίρεση των

καθαρών κερδών με τις πωλήσεις. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης τόσο πιο επικερδή η επιχείρηση.

Τα αποτελέσματα του δείκτη αυτού για τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Λήμνου όπως διαμορφώνονται από το 2004 μέχρι το 2012 είναι:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

ΕΤΟΣ	ΛΟΓΟΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ
2004	0,06
2005	-0,06
2006	0,16
2007	0,18
2008	0,28
2009	0,07
2010	0,14
2011	0,002
2012	0,04

Πέρα από τις αυξομειώσεις του δείκτη που παρατηρούνται, διακρίνεται ότι τα αποτελέσματα κυμαίνονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα (κοντά στο 0) καθώς παρατηρείται και αρνητικός δείκτης για το έτος 2005. Αυτός προέκυψε, καθώς τα καθαρά κέρδη για αυτό το έτος ήταν αρνητικά (ουσιαστικά είχε ζημία). Άρα καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο συνεταιρισμός δεν παρουσιάζει μεγάλο αριθμό κερδών σε σχέση με τις πωλήσεις που επιτυγχάνει.

6.8 ΛΟΓΟΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ο λόγος Παγιοποίησης Ενεργητικού εκφράζει την σχέση των πάγιων εγκαταστάσεων της επιχείρησης σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού. Προκύπτει από την διαίρεση του πάγιου ενεργητικού με το συνολικό ενεργητικό. Ένας υψηλός δείκτης παρουσιάζει έντονη επενδυτική δραστηριότητα της επιχείρησης σε πάγιο εξοπλισμό, αντίθετα ένας χαμηλός δείκτης παρουσιάζει μειωμένη χρηματοδότηση πάγιων από την επιχείρηση.

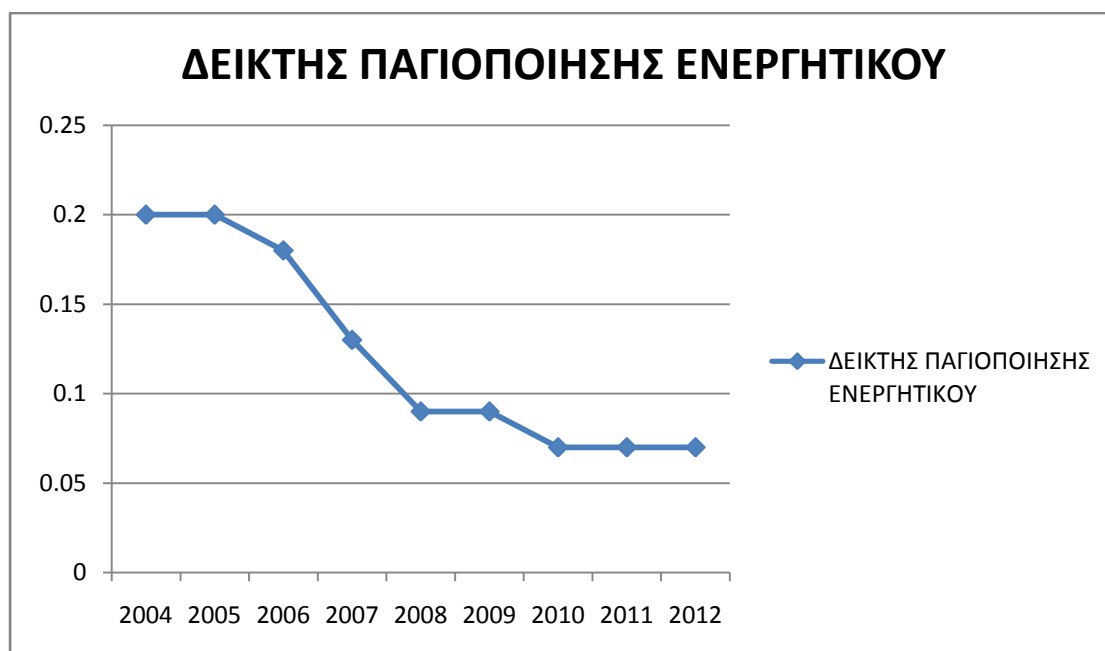
Τα αποτελέσματα του Λόγου Παγιοποίησης του Ενεργητικού για τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Λήμνου όπως προέκυψαν από το 2004-2012 είναι:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΕΤΟΣ	ΛΟΓΟΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
2004	0,20
2005	0,20
2006	0,18
2007	0,13
2008	0,09
2009	0,09
2010	0,07

2011	0,07
2012	0,07

Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα ο δείκτης παρουσιάζει μια συνεχή μείωση από το 2004, ενώ τα τελευταία 3 χρόνια παραμένει σταθερός. Η μείωση αυτή του δείκτη εκφράζει την μειωμένη χρηματοδότηση του συνεταιρισμού στις πάγιες εγκαταστάσεις σε σχέση με το συνολικό ενεργητικό του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συγκεντρώνοντας όλα τα παραπάνω αποτελέσματα καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα: αρχικά, παρατηρείται ότι ο συνεταιρισμός δυσκολεύεται να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του με το ενεργητικό που διαθέτει (τα περιουσιακά του στοιχεία που μπορούν να ρευστοποιηθούν- πωληθούν) και η κατάσταση που βρίσκεται θεωρείται δυσμενής καθώς το μέγεθος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του σε σχέση με το ενεργητικό που διαθέτει είναι πολύ μεγάλο. Στην συνέχεια, παρατηρείται αδυναμία του συνεταιρισμού να εξοφλήσει τις τρέχουσες και ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του με τα μετρητά που διαθέτει καθώς το σύνολο των μετρητών σε σχέση με τις υποχρεώσεις του είναι πολύ μικρό. Επίσης, παρατηρείται μεγάλη συμβολή ξένου κεφαλαίου στην συνολική του χρηματοδότηση του και κάποιες φορές και αποκλειστική χρηματοδότηση από ξένα κεφάλαια καθώς τα ίδια κεφάλαιά του έχουν παρουσιαστεί και αρνητικά κάποιες φορές δείχνοντας ότι έχει υποστεί μεγάλη ζημία. Επιπλέον, δεν χρησιμοποιεί εντατικά τα συνολικά του κεφάλαια για να παράγει περισσότερο και να αυξήσει τις πωλήσεις του. Το ίδιο ισχύει και για τα δεσμευμένων κεφαλαίων του (ενεργητικό), καθώς η χρησιμοποίηση των παραπάνω δημιουργεί χαμηλά έσοδα, δεν χρησιμοποιούνται δηλαδή εντατικά για να δημιουργήσουν μεγαλύτερες πωλήσεις. Τέλος, το κέρδος που παρατηρείται από τις λειτουργικές δραστηριότητές του είναι πάρα πολύ χαμηλό σε σχέση με τις πωλήσεις που πραγματοποιεί.

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι δεν πρόκειται για έναν υγιή συνεταιρισμό καθώς παρουσιάζει πολλές αδυναμίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

- Βασιλείου Δημήτριος & Ηρειώτης Νικόλαος (2008). Χρηματοοικονομική διοίκηση. Θεωρία και πρακτική. Αθήνα : Εκδοτικός οίκος Rosili
- Καμενίδης Χρήστος (2008). Συνεταιρισμοί. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη α.ε
- Κορρές Γεώργιος (1999). Συνεργατισμός & Οικονομική ανάπτυξη. Αθήνα: Εκδόσεις "ΕΛΛΗΝ"
- Ζάχαρης Ευστάθιος (1995). Γεωργική και Συνεταιριστική οικονομία. Αθήνα: Εκδόσεις Ιδρύματος Ευγενίδου

Πτυχιακή

- Λίβα Βασιλική & Καλλέργη Τερέζα (2010). Ανάλυση οικονομικών καταστάσεων. Πτυχιακή εργασία, ΤΕΙ Κρήτης, Τμήμα λογιστικής, Κρήτη.

Διευθύνσεις Ιστοσελίδων

- Βικιπέδια, <http://el.wikipedia.org/wiki>
- Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λέσβου, <http://www.lesvos-chamber.com/>
- Ελληνική Στατιστική Αρχή, <http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>
- Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Λήμνου, <http://www.limnoswines.gr/>
- Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών, <http://www.paseges.gr/el>

